

**Uwagi Śląskiej Okręgowej Izby Architektów RP do Projektu ustawy o architektach, inżynierach budownictwa i urbanistach z dnia 01.09.2017 – Katowice, 20 września 2017r.
– Załącznik do pisma 620/SLOR/2016 z dnia 20.09.2017r.**

1	<p align="center">Cytat z opinii prawnej sporządzonej przez r.p. Patryka Kajdasza dla Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów, za zgodą arch. Katarzyny Wrońskiej - członka Prezydium Rady Okręgowej WPOIA :</p> <p align="center">„Istota decentralizacji władzy publicznej sprowadza się do przekazania funkcji i zadań administracyjnych podmiotom innym niż organy administracji centralnej. Zadania publiczne przekazywane ustawowo na rzecz różnego rodzajów samorządów stają się uprawnieniami tych samorządów kosztem uprawnień organów administracji centralnych.</p> <p>Przyjmuje się przy tym, że realizacja zdecentralizowanych zadań następuje w sposób samodzielny. Samorzady zawodowe traktowane są jako przejaw decentralizacji władzy publicznej w zakresie administracyjno-prawnym w odniesieniu do sposobu funkcjonowania pewnych specyficznych typów zawodów. Samodzielność samorządu jako forma decentralizacji administracji publicznej oznacza m.in. posiadanie osobowości prawnej korporacji zawodowych, oczywiście na drodze ustawowej. Samorzady, wykonując powierzone im kompetencje, powinny działać samodzielnie we własnym imieniu, a nie jako organy innej osoby prawnej. Innymi słowy, warunkiem skutecznej i pełnej decentralizacji jest, związany z ustanowieniem na rzecz jednostek samorządu, stopień samodzielności prawnej w realizacji powierzonych zadań własnych m. in. poprzez zapewnienie osobowości prawnej.</p> <p>Przyjęcie założenia istnienia jednej centralnej jednostki samorządu zawodowego (izby) posiadającej osobowość prawną, nie spełnia kryteriów decentralizacji i samodzielności samorządu zawodowego i jest jej zaprzeczeniem.</p> <p>Niezależnie od kwestii natury konstytucyjno – ustrojowych, zagadnienie osobowości prawnej jest pojęciem z zakresu prawa prywatnego (prawa cywilnego) i rzutuje w pierwszej kolejności na relacje cywilnoprawne. Osobowość prawna to pojęcie określające zdolność osób prawnych do bycia podmiotem praw i obowiązków oraz do dokonywania we własnym imieniu czynności prawnych. Podmiotowość prawna jednostek organizacyjnych izby architektów nie przekłada się bezpośrednio na efektywność samorządu zawodowego rozumianą jako skuteczność działania w zakresie zagadnień pryncypialnych dla środowiska architektów, takich jak: ochrona jakości architektury, ochrona warunków pracy architektów, możliwość realnego wpływu na uregulowania prawne w zakresie procesu inwestycyjnego, oraz wypracowanie dobrze rozumianej solidarności zawodowej i kanonów zachowań etycznych.</p> <p>Z przyznaniem osobowości prawnej jednostkom organizacyjnym izby architektów, wiąże się również samodzielność prowadzenia swoich spraw i reprezentacji za pośrednictwem swoich organów. Niemniej jednak, w celu zapewnienia spójności organizacyjnej i jednolitego działania w zakresie głównych zadań powierzonych samorządowi, tzw. ustawa zawodowa musi przewidywać wyraźny podział kompetencji pomiędzy organami okręgowych izb a organami krajowej izby architektów.</p> <p>Koniecznym jest np. powierzenie radzie krajowej izby architektów takich uprawnień jak reprezentowanie całego samorządu wobec sądów, wszelkich organów państwowych i samorządowych, instytucji i organizacji czy udzielanie opinii o projektach aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków dotyczących unormowań prawnych dotyczących zagadnień istotnych z punktu widzenia wykonywania zawodu architekta z jednoczesnym zapewnieniem okręgowym izbom możliwości reprezentowania interesów zawodowych członków danej okręgowej izby architektów.</p> <p>Przy właściwym podziale kompetencji pomiędzy szczebel krajowy i szczeble okręgowe nie dojdzie do rozproszenia siły głosu całego środowiska przy zapewnieniu jednoczesnej autonomii na poziomie lokalnym. Takie rozwiązania funkcjonują w samorządach radców prawnych czy adwokatów, przy czym na dzień dzisiejszy nie słychać głosów wzywających do zmiany przyjętych rozwiązań ustrojowych.</p> <p>Przy odpowiednim rozdziale kompetencji pomiędzy izbami, przyznanie osobowości prawnej okręgowym izbom architektów pozwoli na niezależność w aspektach zarządu majątkiem każdej z nich, bez uszczerbku dla działania całego samorządu. Każda z okręgowych izb będzie ponosiła wyłączną odpowiedzialność za swoje działania i zaniechania, oczywiście w przeważającej mierze w jej aspekcie majątkowym.</p> <p>Przy obecnym rozwiązaniu, aktywność organizacyjna, społeczna lub gospodarcza jednej izby może być niwelowana przez pasywność innej izby. Przy obecnie istniejącym rozwiązaniu nie jest promowana szeroko rozumiana aktywność na polu gospodarczym poszczególnych okręgowych izb, skoro uzyskanie pewnej majątkowej wartości dodanej nie przekłada się na sytuację tej izby okręgowej, ale korzystają z niej również pozostałe jednostki organizacyjne. Podobnie jest w sytuacji odwrotnej, niegospodarność danej jednostki organizacyjnej przekłada się na pozostałe jednostki organizacyjne samorządu, co może być demotywujące. Wyklucza to również możliwość prowadzenia przez każdą z okręgowych izb spójnej polityki finansowej, skoro w jednym momencie poszczególne okręgowe izby będą działały w kierunkach przeciwnych ze skutkiem dla izby architektów jako osoby prawnej. Nie sprzyja to transparentności funkcjonowania samorządu zawodowego. (podkreślenia SLOIA)</p>
2	<p>Art. 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> Wykonywanie zawodu architekta polega na pełnieniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz na doskonaleniu kwalifikacji zawodowych w tym zakresie. Zawód architekta wykonuje się z uwzględnieniem potrzeb jednostek i grup społecznych oraz wyrażaniu i realizowaniu tych potrzeb poprzez twórcze kształtowanie i projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich zespołów, otoczenia i zagospodarowania terenu w aspekcie funkcjonalnym, technicznym i estetycznym. Wykonywanie zawodu inżyniera budownictwa polega na pełnieniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 4 ust. 1, oraz na doskonaleniu kwalifikacji zawodowych w tym zakresie <p><i>Kontrowersyjny zapis zawężający wykonywanie zawodu architekta wyłącznie do sprawowania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, braku odniesienia do zdefiniowania zakresu tej funkcji jako odniesienia do art.4 ust.1 w zakresie odpowiadającym czynnościom architekta, jak również wobec pominięcia aspektu twórczości w wykonywaniu zawodu i w odniesieniu do ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych, w której definiuje się utwór architektoniczny i urbanistyczno – architektoniczny.</i></p> <p><i>Ze zdziwieniem przyjmujemy brak ww. odniesienia również w propozycji ustawy autorstwa KRIA z dnia 19.01.2017r.</i></p> <p><i>Propozycja zapisu do ustawy:</i></p> <p>„Wykonywanie zawodu architekta polega na twórczym, profesjonalnym zarządzaniu przestrzenią zbudowaną ze szczególnym uwzględnieniem ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony i kształtowania krajobrazu, zapewnienia warunków zrównoważonego rozwoju jednostek i grup społecznych, wyrażone w trakcie pełnienia samodzielnych funkcji technicznych, o których mowa w art.4 ust.1, a zwłaszcza poprzez projektowanie architektoniczne i architektoniczno – budowlane obiektów budowlanych, ich zespołów, otoczenia i przestrzeni pomiędzy nimi w aspekcie funkcjonalnym, technicznym i estetycznym, pełnienie nadzoru autorskiego i projektowego nad ich realizacją oraz na edukacji w tym zakresie”.</p>

Art. 2 ust.1 – brak odesłania do przepisu art.4 ust.1, analogicznie jak w przypadku zawodu inżyniera budownictwa.

W przypadku zawodu architekta konieczne jest dostosowanie zapisów art.4 ust.1 do charakteru i zakresu samodzielnych funkcji technicznych realizowanych w zawodzie architekta. W uwadze do art.4 ust.1 podano propozycję zapisu ww. zakresie.

Zwraca się uwagę na brak symetrii i spójności w określeniu jakie samodzielne funkcje techniczne w budownictwie mogą pełnić architekci, względem analogicznej regulacji dla inżynierów budownictwa.

Ust. 3 dotyczący inżynierów budownictwa odsyła do art. 4 ust. 1 w zakresie samodzielnych funkcji w budownictwie, w tym do sporządzania projektu budowlanego podczas, gdy art. 2 ust.1 odnoszący się do samodzielnych funkcji w budownictwie architekta poprzestaje na stwierdzeniu, że architekt pełni (jakiś!) samodzielnie funkcje w budownictwie.

Brak jest jednak jednoznacznego odesłania (jak w przypadku inżynierów budownictwa) do art. 4 ust. 1 lub do innego katalogu.

W związku z tym brakiem doprecyzowania powstaje poważna wątpliwość czy art. 4 ust. 1 dotyczy także funkcji dla architektów oraz czy architekt może pełnić te funkcje, ewentualnie czy istnieją jakieś inne, równoległe funkcje, które są zastrzeżone dla architekta.

Wobec powyższego należy doprecyzować w art. 2 ust. 1 po słowie w budownictwie słowa „o których mowa w art. 4 ust. 1” lub ewentualnie stworzyć w tym przepisie wprost wskazany katalog tych funkcji dla architektów.

Za słuszną uznaje się uwagę KRIA o konieczności identyfikacji osób wykonujących zawód architekta, poprzez doprecyzowanie kto może posługiwać się tytułem zawodowym „architekt” i wprowadzenie zastrzeżenia o ochronie prawnej tego tytułu w brzmieniu: „Osoba wykonująca zawód architekta, może posługiwać się tytułem zawodowym „architekt”. Tytuł zawodowy „architekt” podlega ochronie prawnej.”

Tym nie mniej do rozważenia jest aspekt rozróżnienia stosowania tytułu architekt w przypadku posiadania uprawnień I stopnia i uprawnień II stopnia w zawodzie architekta, zwłaszcza iż zakres tych uprawnień, chociażby z tytułu praktyki zawodowej oraz sprawdzenie wiedzy technicznej w formie egzaminu w ramach komisji kwalifikacyjnej są znacząco różne.

Należy również dla zawodu architekta zastrzec zapis o zawodzie zaufania publicznego, zgodnie z art. 17 Konstytucji RP oraz Opracowaniem Tematycznym OT-625 Zawody zaufania publicznego, zawody regulowane oraz wolne zawody. Geneza, funkcjonowanie i aktualne problemy (Biuro Analiz i Dokumentacji Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych, Kancelaria Senatu listopad 2013), a w tym cytowanym w opracowaniu fragmencie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w orzeczeniu z 7 maja 2002 r. (w sprawie SK 20/00), w którym wskazano m. in.: że “Zawód zaufania publicznego” to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja) (P. Sarnecki: Pojęcie zawodu zaufania publicznego (art. 17 ust. 1 Konstytucji) na przykładzie adwokatury, w: L. Garlicki (red.), Konstytucja-Wybory-Parlament. Studia ofiarowane Zdzisławowi Jaroszowi, Warszawa 2000, Liber, s. 155 i nast.).”
Proponuje się brzmienie Art. 2 o treści :

1. Wykonywanie zawodu architekta polega na twórczym, profesjonalnym zarządzaniu przestrzenią zbudowaną ze szczególnym uwzględnieniem ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony i kształtowania krajobrazu, zapewnienia warunków zrównoważonego rozwoju jednostek i grup społecznych, wyrażone w trakcie pełnienia samodzielnych funkcji technicznych, o których mowa w art.4 ust.1, a zwłaszcza poprzez projektowanie architektoniczne i architektoniczno – budowlane obiektów budowlanych, ich zespołów, otoczenia i przestrzeni pomiędzy nimi w aspekcie funkcjonalnym, technicznym i estetycznym,

		<p>pełnienie nadzoru autorskiego i projektowego nad ich realizacją oraz na edukacji w tym zakresie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Zawód architekta jest zawodem zaufania publicznego. 3. Wykonywanie zawodu inżyniera budownictwa polega na pełnieniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 4 ust. 1, oraz na doskonaleniu kwalifikacji zawodowych w tym zakresie <p><i>Nie akceptuje się propozycji uwag KRIA do treści art. 2 ust.1</i></p>
3	<p>Art. 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samodzielną funkcją techniczną w budownictwie jest działalność związana z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i budowlanych oraz techniczno-organizacyjnych, obejmująca: <ol style="list-style-type: none"> 1) sporządzanie projektu budowlanego lub opracowań projektowych będących jego częścią, sprawowanie nadzoru projektowego oraz pełnienie funkcji głównego projektanta lub projektanta współpracującego w procesie inwestycyjnym; 2) kierowanie budową lub robotami budowlanymi przez pełnienie funkcji kierownika budowy lub kierownika robót; 3) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów; 4) wykonywanie nadzoru inwestorskiego przez pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego; 5) sprawowanie kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych; 6) sporządzanie opinii technicznych. 2. Opinie techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 6, obejmują: <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenę projektowanego lub rzeczywistego stanu analizowanego obiektu budowlanego lub jego części na podstawie obowiązujących przepisów i wiedzy technicznej; 2) analizę przyczynowo-skutkową stanu technicznego obiektu budowlanego lub jego części; 3) formułowanie zaleceń dotyczących koniecznych działań w odniesieniu do analizowanego obiektu budowlanego lub jego części; 4) ocenę i formułowanie zaleceń w zakresie projektowania i stosowania rozwiązań technicznych. 	<p><i>W zapisie Art.4 brakuje odniesienia do sprawowania czynności nadzoru autorskiego, również w zakresie o którym była mowa w prezentacji MIiB z dnia 15.05.2017r. jak również w związku z zasadą integralności i związku autora z utworem, o jakiej mowa w przypadku nadzoru autorskiego nad projektem architektonicznym. Zapis w art.4 ust. 1 pkt.1 określa wyłącznie nadzór projektowy, a to może dotyczyć zagadnień inżynierskich a nie architektonicznych i urbanistyczno – architektonicznych będących opracowaniami sporządzanymi przez architektów, których dotyczą zapisy ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych.</i></p> <p><i>Zgodnie z obecnie obowiązująca ustawą o samorządach... wykonywanie zawodu architekta polega m.in. na współtworzeniu kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację, a także na nadzorze nad procesem ich powstawania. Analogicznie uregulowany jest zawód inżyniera budownictwa.</i></p> <p><i>Obowiązująca ustawa Prawo budowlane gwarantuje ten nadzór autora nad realizacją projektu poprzez jego zobowiązanie do wykonywania nadzoru autorskiego w ramach pełnionych samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, jak również poprzez zobowiązanie inwestora, w niektórych przypadkach fakultatywne, do zapewnienia autorowi projektu sprawowania nadzoru.</i></p> <p><i>Ustawa Prawo budowlane wypełnia więc w podstawowym stopniu - poprzez powiązanie nadzoru autorskiego z samodzielnymi funkcjami technicznymi w budownictwie - odesłanie ustawy o prawie autorskim... w zakresie regulacji sprawowania nadzoru autorskiego nad utworami architektonicznymi i architektoniczno-urbanistycznymi [ustawa o prawie autorskim... art. 60. ust. 5].</i></p> <p><i>Co do zasady należy bowiem przyjąć, że projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizacja [ustawa o samorządach... art. 2.] jest przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze [ustawa o prawie autorskim... art. 1.].</i></p> <p><i>W przekazanym w trybie konsultacji społecznych projekcie z dn. 30 września 2016 r. ustawy Kodeks urbanistyczno-budowlany oraz projekcie z dnia 1 września 2017 r ustawy o architektach, inżynierach budownictwa i urbanistach nie znajdujemy wymaganych ustawą o prawie autorskim... uregulowań w zakresie sprawowania nadzoru autorskiego. W projektach ustaw są zapisy dot. tylko nadzoru projektowego.</i></p> <p><i>Z jednej strony powielają one dosłownie zapisy dot. nadzoru autorskiego z obowiązującego Prawa budowlanego, z drugiej strony nie odnosi się w ogóle do autorstwa i autora projektu, w szczególności traktowanego jako utwór, wprowadzając istotne i nie do przyjęcia w nadzorze autorskim ograniczenia – art. 363. ust. 1 i 2 projektu ustawy Kodeks...</i></p> <p><i>Wystarczy porównać obowiązki projektanta i inwestora nałożone na nich przez obowiązującą ustawę Prawo budowlane z obowiązkami głównego projektanta i inwestora przewidywanymi w projekcie ustawy Kodeks... np.:</i></p> <p><i>- obowiązujący art. 18 ust. 1 pkt 5) oraz ust. 3. z projektem art. 358 §2 pkt 7) oraz §3</i></p> <p><i>- obowiązujący art. 20 ust. 1 pkt 4) z projektem art. 359 pkt 10)</i></p> <p><i>Dotychczasowe Prawo budowlane nie regulowało również sprawy nadzoru autorskiego w sposób jednoznaczny, mieszając role architekta i inżyniera, co było i jest powodem wielu niepotrzebnych konfliktów w relacjach pomiędzy uczestnikami procesu budowlanego. Projekty ustaw jw. nie podejmują próby uregulowania tej sprawy rozstrzygając na rzecz braku nadzoru autorskiego. Wynika to z dalszego, utrzymywania osoby „projektanta” zamiast wprowadzenia zawodów architekta i inżyniera oraz podziału ich ról w nowym procesie inwestycyjnym. Brak jasno określonych kompetencji zawodowych od projektowania, przez realizację i nadzór, prowadzi będzie do skomplikowanych relacji odpowiedzialności zawodowej i cywilnej, a tak naprawdę do zaniku odpowiedzialności. Stwarzając nowe pola konfliktów, generujemy niepotrzebne i nieprzewidywalne dodatkowe koszty i opóźnienia</i></p>

procesu inwestycyjnego.
Przedmiotem ochrony prawa autorskiego nie są autorzy – projektanci – architekci (i inżynierowie) tylko ich utwory w interesie społecznym.
Ustawa o prawie autorskim... nakłada obowiązek sprawowania nadzoru autorskiego nad utworem i w zakresie utworów architektonicznych, architektoniczno-urbanistycznych i urbanistycznych, czyli „projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację” odsyła do przepisów odrębnych – dzisiaj Prawa budowlanego - jutro Kodeksu urbanistyczno-budowlanego. Dlatego Kodeks, aby mógł realizować cel w jakim powstaje, musi zawierać zapisy nadzoru autorskiego a nie tylko projektowego.

Dla podsumowania zagadnienia nadzoru autorskiego cytuje się opinię prawną p. Katarzyna Grzybczyk, (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego) pt. **Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu**, sporządzoną dla potrzeb SLOIA RP w ramach konsultacji publicznych projektu ustawy Kodeks budowlany wersja z dnia 30.09.2017r.:

W ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 r. kwestia nadzoru autorskiego została uregulowana dwukrotnie: w art. 16 pkt 5) i art. 60. W artykule 16 nadzór autorski został zaliczony do autorskich praw osobistych, które przysługują każdemu twórcy, w odniesieniu do każdego utworu. Ustawodawca nie czyni tu żadnego wyjątku uznając, że tylko przyznanie takiego uprawnienia twórcy umożliwi mu kontrolę nad przestrzeganiem jego innych praw osobistych np. prawa do nienaruszalności treści i formy. Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu ma szeroki zakres i obejmuje możliwość sprawowania kontroli na każdym etapie korzystania z niego przez każdego użytkownika, a nie tylko przez nabywcę autorskich praw majątkowych. Prawo to, jak wszystkie prawa osobiste w polskim systemie prawnym, jest niezbywalne i nie można się go zrzec. Istotą tej kategorii praw jest ich ścisłe związanie z podmiotem uprawnionym, w tym przypadku z twórcą/architektem czy urbanistą. Polskie prawo nie uznaje przenoszenia tych praw czy ich zrzeczenia się – takie postanowienia umowne są bezwzględnie nieważne. Co istotne, pominięcie prawa do nadzoru autorskiego w projekcie kodeksu nie spowoduje jego „zniknięcia” – twórca wciąż może się na to prawo powołać i żądać umożliwienia mu przeprowadzenia nadzoru.

Natomiast całkowitym nieporozumieniem, w kontekście autorskich praw osobistych, jest postanowienie o powierzeniu funkcji głównego projektanta innej osobie, posiadającej odpowiednie uprawnienia. Skutkiem takiej regulacji może być naruszenie prawa do integralności utworu (jeśli zmiany wprowadzone przez tego drugiego projektanta będą istotne i niewynikające z uzasadnionej konieczności), prawa do modyfikacji utworu (kolejne prawo osobiste niezbywalne) i prawa do nadzoru autorskiego. W skrajnych przypadkach zmiany dokonane przez nowego głównego projektanta mogłyby nosić znamiona twórczości własnej, co rodziłoby wątpliwości odnoszące się do kwestii autorstwa projektu. Aby postanowienie z art. 363§1 kodeksu urbanistyczno-budowlanego było zgodne z regulacją prawnoautorską (która, jako akt prawa prywatnego, tworzy tzw. prawa podmiotowe na rzecz twórców i inna ustawa, z zakresu prawa publicznego, nie może tych praw ograniczać) należałoby go sformułować w ten sposób: O ile umowa pomiędzy inwestorem a głównym projektantem nie stanowi inaczej, inwestor może powierzyć wykonywanie niektórych obowiązków głównego projektanta innej osobie posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, poza uprawnieniami określonymi w art. 359 pkt 10) (ew. i innymi uprawnieniami osobistymi określonymi w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 1994 r.

Proponowana regulacja jest prawdopodobnie wynikiem błędnej interpretacji drugiego z artykułów, powoływanych na początku niniejszej opinii. Otóż zgodnie z art. 60 ust. 5 ustawy o prawie autorskim sprawowanie nadzoru autorskiego nad utworami architektonicznymi i architektoniczno-urbanistycznymi regulują odrębne przepisy (a także utworami urbanistycznymi, których pominięcie jest wynikiem niedbalstwa ustawodawcy, nie zaś świadomym zamierzeniem). Oznacza to, że wcześniejsze normy z art. 60 zawarte w ustępach 1-4 nie mają zastosowania do wykonywania nadzoru autorskiego nad utworami architektonicznymi, zaś samo wykonywanie jest/może być uregulowane w innych przepisach. Jednak odesłanie to wymaga pewnego uściślenia: po pierwsze nie dotyczy ono samego prawa do nadzoru, gdyż to, uregulowane w art. 16 o pr. aut. pozostaje „stałe” dla wszystkich utworów i żaden przepis innej ustawy nie może go ograniczyć lub co gorsza, wyeliminować. Po wtóre art. 60 dotyczy tylko stosunków umownych, zatem należy pamiętać, że odesłanie z ustępu 5) dotyczy jedynie możliwości umownego uregulowania sposobu sprawowania nadzoru między inwestorem a twórcą, ale nie samego istnienia tego prawa. Przy czym należy zaznaczyć, że postanowienia umowne muszą być

zgodne także (a może nawet przede wszystkim z prawem autorskim) i nie mogą zmierzać do obejścia przepisów poprzez sprytnie sformułowane klauzule.

I wreszcie należy pamiętać o jeszcze jednej kwestii, dotyczącej istoty nadzoru autorskiego: jego uzasadnieniem jest nie tyle dokładne zmaterializowanie projektu architektonicznego zawartego w dokumentacji projektowej, co realizacja zamysłu twórczego architekta. W związku z tym, nadzór ten wymaga osobistego wykonywania przez architekta, gdyż tylko on może zdecydować czy godzi się na dokonanie zmian w projekcie w trakcie jego realizacji, jeśli zamiany te dotyczą utworu architektonicznego w całości lub jego elementów chronionych (przy czym zgodnie z orzecznictwem są to nie tylko elementy estetyczne, ale mogą być także funkcjonalne, jeśli ich zmiana mogłaby wpłynąć na całość utworu). Zatem nadzór ten powinien być odróżniany od nadzoru technicznego czy jakiegokolwiek innego, który dotyczy realizacji elementów projektu niechronionych prawem autorskim.

Podsumowując, pominięcie w kodeksie wyraźnego rozróżnienia nadzoru autorskiego, choć nie pozbawi twórców (architektów, urbanistów) ich uprawnień osobistych, to niewątpliwie przyczyni się do pogorszenia ich sytuacji faktycznej. Słaba znajomość prawa autorskiego wśród inwestorów spowoduje konieczność dodatkowego uzasadniania swoich uprawnień osobistych, zaś niespójność regulacji w zakresie nadzoru nie sprzyja jasnej wykładni niektórych określeń. Wydaje się, że przy tworzeniu takiego aktu prawnego, jakim jest kodeks należałoby dokonać analizy i uporządkowania przynajmniej podstawowych i najważniejszych pojęć i ich definicji.”

Art. 4 ust.2 - w naszej ocenie zbędny zapis – o zawartości opinii technicznej winien decydować sporządzający opinię ad casu – w zależności od zakresu zlecenia sporządzenia takiej opinii lub należy dopisać słowo w ”szczegółności” aby katalog zakresu opinii technicznych stał się otwartym i przykładowym jej zakresem.

Art. 4 ust.1

W związku z zapisami art.318 oraz art. 359 Projektu Kodeksu urbanistyczno – budowlanego z 2016r., określającego zakres projektu budowlanego oraz czynności głównego projektanta, odpowiednio : za zasadne uznaje się zdefiniowanie zakresu samodzielnej funkcji technicznej odpowiednio dla zawodu architekta oraz zawodu inżyniera budowlanego, a w tym rozdział tych zagadnień.

W tym zakresie pozostanie prawo w zawodzie architekta do sporządzania projektu budowlanego oraz pełnienie nadzoru autorskiego, nadzoru projektowego, funkcji głównego projektanta dla inwestycji dotyczącej obiektu budowlanego, a w zawodzie inżyniera budownictwa prawo do sporządzania projektu budowlanego oraz pełnienie nadzoru nadzoru projektowego, funkcji głównego projektanta dla inwestycji dotyczącej dla budowli i obiektów liniowych, o których mowa w KUB.

Nadto, nastąpi jednoznaczne rozdział zagadnień dot. wykonywania funkcji kierownika budowy, inspektora nadzoru oraz sporządzania opinii technicznych w zakresach określonych dla danego zawodu odpowiednio architekta lub inżyniera budownictwa. .

Proponuje się następujące brzmienie art. 4:

„Art. 4.

1.Samodzielną funkcją techniczną w budownictwie w zawodzie architekta jest działalność związana z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i budowlanych oraz techniczno-organizacyjnych w zakresie architektury, obejmująca:

- 1) sporządzanie projektu budowlanego lub opracowań projektowych będących jego częścią, sprawowanie nadzoru autorskiego, nadzoru projektowego oraz pełnienie funkcji głównego projektanta lub projektanta współpracującego w procesie inwestycyjnym;
- 2) kierowanie budową lub robotami budowlanymi przez pełnienie funkcji kierownika budowy lub kierownika robót w zakresie architektury;
- 3) wykonywanie nadzoru inwestorskiego przez pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w zakresie architektury;
- 4) sprawowanie kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych w zakresie architektury;
- 5) sporządzanie opinii technicznych dot. zagadnień architektonicznych.

		<p>2.Samodzielną funkcją techniczną w budownictwie w zawodzie inżyniera budownictwa jest działalność związana z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i budowlanych oraz techniczno-organizacyjnych, z wyłączeniem zagadnień architektonicznych, obejmująca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sporządzanie projektu budowlanego lub opracowań projektowych będących jego częścią, sprawowanie nadzoru projektowego oraz pełnienie funkcji głównego projektanta lub projektanta współpracującego w procesie inwestycyjnym; 2) kierowanie budową lub robotami budowlanymi przez pełnienie funkcji kierownika budowy lub kierownika robót; 3) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów; 4) wykonywanie nadzoru inwestorskiego przez pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego; 5) sprawowanie kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych; 6) sporządzanie opinii technicznych <p>3. Opinie techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 6, obejmują w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenę projektowanego lub rzeczywistego stanu analizowanego obiektu budowlanego lub jego części na podstawie obowiązujących przepisów i wiedzy technicznej; 2) analizę przyczynowo-skutkową stanu technicznego obiektu budowlanego lub jego części; 3) formułowanie zaleceń dotyczących koniecznych działań w odniesieniu do analizowanego obiektu budowlanego lub jego części; <p>ocenę i formułowanie zaleceń w zakresie projektowania i stosowania rozwiązań technicznych.”</p>
4	<p>Art. 10. Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rodzaje i zakres przygotowania zawodowego wymaganego do wykonywania zawodu architekta oraz inżyniera budownictwa: <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności, 2) wykaz zawodów związanych z budownictwem, 2. szczegółowy sposób potwierdzania posiadania przygotowania zawodowego i jego weryfikacji, w tym sposób: <ol style="list-style-type: none"> 1) dokumentowania i weryfikacji posiadanego wykształcenia oraz uznawania wykształcenia i praktyki zawodowej jako odpowiednie lub pokrewne dla danych uprawnień budowlanych lub specjalności, zwanego dalej „kwalifikowaniem”, 2) dokumentowania i odbywania praktyki, a także kryteria uznawania praktyki, 3. szczegółowy sposób przeprowadzania egzaminu ze znajomości przepisów prawa dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej, 4. zakresy uprawnień budowlanych oraz ich ograniczenia – mając na względzie zapewnienie przejrzystego i sprawnego przeprowadzania czynności związanych z nadawaniem uprawnień budowlanych, w tym uznawaniem praktyk zawodowych. 	<p><i>Art. 10 pkt.1) – projekt ustawy wskazuje, iż minister w drodze rozporządzenia określi m.in. rodzaje i zakres przygotowania zawodowego wymaganego do wykonywania zawodu architekta oraz inżyniera budownictwa, w tym wykształcenie odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności, a także wykaz zawodów związanych z budownictwem.</i></p> <p><i>W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w zawodzie architekta taka sytuacja została już dookreślona w 23 ust. 1 pkt 1), gdyż tylko ukończenie studiów architektonicznych pozwala na otrzymanie uprawnień budowlanych w zawodzie architekta.</i></p> <p><i>Nadto, MNiSW jednoznacznie potwierdziło, iż nie ma pokrewnych kierunków kształcenia dla zawodu architekta. W związku z powyższym proponuje się następujące brzmienia zapisu art.10 ust.1pkt.1):</i></p> <p>„Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. rodzaje i zakres przygotowania zawodowego wymaganego do wykonywania zawodu odpowiednio: <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie odpowiednie dla zawodu architekta 2) wykształcenia odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności dla zawodu inżyniera 3) wykaz zawodów związanych z budownictwem” <p><i>Art.10 ust.3 – użycie słowa „szczegółowy” sposób przeprowadzania egzaminu, sugeruje, iż wszystkie rozstrzygnięcia ww. zakresie zostaną dokonane w formie rozporządzenia. Tym samym nie ma uzasadnienia dla uchwalania przez właściwą Krajową Radę zgodnie z Art.73 ust.6 Regulaminu postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień budowlanych. Taka konstrukcja zadań organu samorządu wskazuje, iż w ramach jego kompetencji i we współpracy z właściwym Ministrem ds. gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa w formie regulaminu będą doprecyzowane i uszczegółowione zagadnienia kwalifikacji , a w tym przeprowadzania egzaminu. Stąd też proponuje się wykreślenie słowa „szczegółowy” z poz. Art.10 ust.3. Pomimo wykreślenia słowa „szczegółowy” określenie sposobu przeprowadzania egzaminu pozostanie w kompetencji rozporządzenia Ministra.</i></p> <p><i>Uwagę KRIA dot. uzupełnienia treści w wprowadzenia do wyliczenia poprzez dodanie „po zasięgnięciu opinii odpowiedniej izby”, uważa się za uwagę porządkową w ramach stosowanej jak dotąd ww. zakresie praktyki współpracy pomiędzy ministerstwem a samorządem zawodowym.</i></p>
5	Art. 11.	Nie określono o jaki program kształcenia chodzi. Należy doprecyzować lub nanieść odwołanie do

	Wykształcenie uzyskane za granicą i uznane w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów odrębnych podlega kwalifikowaniu przez okręgową komisję kwalifikacyjną na podstawie programu kształcenia.	właściwiej dla ww. zakresu ustawy lub przepisów.
6	Art. 12. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest pełnienie funkcji technicznej w pracach projektowych lub pełnienie funkcji technicznej na budowie.	<i>Nie posiadając prawa do wykonywania zawodu, tj. uprawnień w zawodzie architekta lub inżyniera budownictwa oraz spełnienia wymagań określonych ustawą nie jest możliwe pełnienie funkcji technicznych na budowie oraz w ramach czynności określonych w pkt. 1)-3), odpowiadających samodzielnym funkcjom technicznym tj. projektant, projektant sprawdzający, projektant współpracujący (wg KUB), główny projektant (wg KUB), kierownik budowy, inspektor nadzoru. Zadań i czynności pełnienie samodzielnych funkcji technicznych na budowie, o których mowa w art.4 nie można wykonywać samodzielnie w ramach praktyki przygotowującej do weryfikacji nabytych umiejętności w formie kwalifikacji, a po jej pomyślnym zaliczeniu uzyskaniu uprawnień czyli prawa do wykonywania tych czynności samodzielnie. Czynności te mogą być wykonywane wyłącznie pod nadzorem patrona, tj. w jako osoba współpracująca z projektantem (w ramach praktyki w biurze), z kierownikiem budowy, inspektorem nadzoru (w ramach praktyki na budowie) z osobą dokonującą czynności inspekcji – kontrolnych itd. (w ramach kompetencji organu nadzoru inwestycyjnego wg KUB). Zapis ww. Art. Powinien brzmieć : „warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej na budowie jest potwierdzenie czynności realizowanych pod kontrolą i nadzorem patrona pełniącego samodzielną funkcję techniczną w budownictwie”.</i>
7	Art. 13. 1. Praktyka zawodowa odbywana jest pod kierunkiem patrona. 2. Patronem może być osoba będąca członkiem samorządu zawodowego.	<i>W art. 13 należałoby ująć delegację ustawową do określenia, kto może być patronem. Z zapisu wynika, że patronem może być osoba posiadająca uprawnienia ograniczone – byleby była członkiem samorządu. Wydaje się zaś, że patronem powinna być osoba posiadająca określone doświadczenie zawodowe (co najmniej posiadać uprawnienia nieograniczone) oraz odpowiednie doświadczenie w wykonywaniu zawodowy po uzyskaniu prawa do jego wykonywania tj. po uzyskaniu uprawnień budowlanych. Pozostawienie ww. zapisu bez doprecyzowania jw. może powodować, że patronem będzie osoba, bezpośrednio po uzyskaniu uprawnień tj. de facto bez doświadczenia wykonywania samodzielnie funkcji technicznych w budownictwie do których przyrzuca kolejne osoby. Akceptuje się propozycję KRIA aby doprecyzować zapisy art.13 odpowiednio.:</i> 1) Praktyka zawodowa odbywa się pod kierunkiem patrona, spełniającego kryteria określone w standardach praktyki zawodowej, o której mowa w art... 2) Patronem może być wyłącznie osoba będąca członkiem odpowiedniego dla zakresu praktyki samorządu zawodowego.
8	Art. 14. 1. Do praktyki zawodowej na budowie zalicza się pełnienie funkcji technicznej na budowie oraz: 1) wykonywanie czynności inspekcyjno-kontrolnych w organach nadzoru budowlanego; 2) pracę w organach administracji rządowej lub jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania zarządcy drogi publicznej, polegającą na wykonywaniu czynności na terenie budowy i obejmującą konieczność fachowej oceny zjawisk lub samodzielnego rozwiązywania zagadnień techniczno-organizacyjnych; 3) pracę u zarządcy infrastruktury kolejowej lub w podmiocie odpowiedzialnym za utrzymanie infrastruktury kolejowej we właściwym stanie technicznym, działającym na zlecenie zarządcy infrastruktury kolejowej, polegającą na wykonywaniu czynności na terenie budowy lub czynności inspekcyjno-kontrolnych, obejmującą konieczność fachowej oceny zjawisk, stanu technicznego budowli i urządzeń budowlanych lub samodzielnego rozwiązywania zagadnień techniczno-organizacyjnych. 2. Odbycie praktyki zawodowej na budowie jest potwierdzane przez patrona.	<i>Art. 14 ust.1. Nie posiadając prawa do wykonywania zawodu, tj. uprawnień w zawodzie architekta lub inżyniera budownictwa oraz spełnienia wymagań określonych ustawą nie jest możliwe pełnienie samodzielnych funkcji technicznych na budowie oraz w ramach czynności określonych w pkt. 1)-3). Zadań i czynności pełnienie samodzielnych funkcji technicznych na budowie, o których mowa w art.4 nie można wykonywać samodzielnie w ramach praktyki przygotowującej do weryfikacji nabytych umiejętności w formie kwalifikacji , a po jej pomyślnym zaliczeniu uzyskaniu uprawnień czyli prawa do wykonywania tych czynności samodzielnie. Czynności te mogą być wykonywane wyłącznie pod nadzorem patrona, tj. w jako osoba współpracująca z kierownikiem budowy, z osobą dokonującą czynności inspekcji – kontrolnych itd. Zapis www. Art. Powinien brzmieć : „Do praktyki zawodowej na budowie zalicza się czynności realizowane pod kontrola i nadzorem patrona pełniącego samodzielną funkcję techniczne”.</i> <i>Art. 14 ust.2. Potwierdzenia praktyki na budowie powinien dokonać kierownik budowy, oraz patron w przypadku czynności określonych w art.14 ust.1 pkt.1)-3)</i>
9	Art. 15. 1. Praktyka zawodowa spełnia kryteria jakościowe określone w standardach praktyki zawodowej. 2. Do praktyki zawodowej zalicza się praktykę odbytą po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych, w zakresie określonym w standardach praktyki zawodowej, o których mowa w ust. 1	<i>Art.15 ust.2 Dopuszczenie praktyki realizowanej w ramach studiów powinno dotyczyć wyłącznie praktyki wymaganej dla uprawnień ograniczonych, a dla uprawnień nieograniczonych oraz uprawnień I i II stopnia w zawodzie architekta, co najmniej po ukończeniu studiów I stopnia. Uzasadnienie ww. tezy zostało przedstawione szczegółowo w ramach Sprawozdania z XIII Międzynarodowej Konferencji Samorządów Zawodowych Architektów Państw Europy Środkowej i Wschodniej, z dnia 21-22.04.2017r. przekazanych przez Radę SLOIA do MIB i MNiSW w maju br.</i>
10	Art. 22.	<i>Zapisy w całości budzą wątpliwości prawne i logiczne.</i>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. W zawodzie architekta nadawane są: <ol style="list-style-type: none"> 1) uprawnienia budowlane pierwszego stopnia; 2) uprawnienia budowlane drugiego stopnia. 2. Uprawnienia budowlane w zawodzie architekta drugiego stopnia mogą być rozszerzone o uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi. 	<p><i>Przyjmując, iż zgodnie z literą prawa oraz kwalifikacją zawodu architekta poprzez podstawę jego uzyskania – wykształcenie w ramach studiów na kierunku architektura, bez kierunków pokrewnych dla architektury, nasuwa się pytanie czy ustawa wyklucza nadawania uprawnień w zawodzie architekta po ukończeniu studiów wyższych I stopnia. Jeśli tak jak definiuje to art.23 ust.1 pkt.1), to odtąd nie będzie możliwe uzyskanie prawa do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zawodzie architekta z tytułem technika budowlanego, inżyniera architekta, inżyniera budownictwa. Biorąc pod uwagę fakt, iż obecnie pod zapisami ustawy o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa, a zwłaszcza po jej nowelizacji w ramach deregulacji, znikoma ilość osób z wykształceniem mgr inż. arch. przystępuje do kwalifikacji i uzyskuje uprawnienia ograniczone do projektowania w specjalności architektonicznej oraz ograniczone do kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej, jak również znikoma ilość uprawnień ograniczonych w zakresach jw. uzyskują inżynierowie architekci po ukończeniu studiów I stopnia lub inżynierowie budowlani, ten rodzaj uprawnień nie jest już obecnie na rynku pracy pożądanym.</i></p> <p><i>Zważywszy jednak, że uprawnienia budowlane pierwszego stopnia w zawodzie architekta będą upoważniały do projektowania w zakresie większym niż dotychczasowe uprawnienia w zakresie ograniczonym, tj. do 1000m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenach zabudowy zagrodowej (wg np. kategorii inwestycji określonych wg KUB) na rynek pracy wejdą osoby posiadające wyłącznie wykształcenie akademickie i TYLKO 6 miesięczną praktykę w zawodzie, możliwą do realizacji w trakcie studiów np. w okresie przerwy semestralnej, czyli przed ukończeniem edukacji, która upoważnia do sprawdzenia w praktyce nabytej wiedzy. W tej sytuacji osoby posiadające uprawnienia bez ograniczeń lub uprawnienia drugiego stopnia przestaną być konkurencyjne dla zakresu prac projektowych realizowanych przez grupę osób posiadających uprawnienia I stopnia. Ten zakres zleceń obejmuje znaczący procent na rynku prac projektowych (domy jednorodzinne, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania itp.)</i></p> <p><i>Uzależnienie pozyskania uprawnień drugiego stopnia, od nabycia prawa do ich rozszerzenia o uprawnienia do kierowania robotami, przy braku analogicznego i symetrycznego wymogu dla zawodu inżyniera budownictwa powoduje dyskryminację i ograniczenie dostępu do zawodu i rynku pracy dla architektów w zakresie uprawnień wykonawczych.. Prawo do uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w zawodzie architekta powinno być realizowane równoległe do uprawnień drugiego stopnia, przy uwzględnieniu odpowiedniej praktyki dla ww. zakresu.</i></p> <p><i>Postuluje się również wydłużenie terminu wymaganej praktyki dla uprawnień I stopnia do 1 roku, w tym 6 miesięcy w ramach praktyki na budowie przy zakresie robót określonych zakresem uprawnień I stopnia.</i></p> <p><i>Analogicznie zakres praktyki zawodowej dla uprawnień II stopnia powinien dotyczących zagadnień inwestycji odpowiadającym kategoriom nie objętych stopniem uprawnień w zawodzie architekta.</i></p>
11	<p>Art. 23.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uzyskanie uprawnień budowlanych pierwszego stopnia w zawodzie architekta wymaga: <ol style="list-style-type: none"> 1) ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia w zakresie architektury; 2) odbycia półrocznej praktyki przy sporządzaniu projektów budowlanych w zakresie projektów inwestycyjnych oraz opracowań projektowych dotyczących architektury, wchodzących w skład projektu technicznego; 3) złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu, o którym mowa w art. 26 pkt 1. 2. Uzyskanie uprawnień budowlanych drugiego stopnia w zawodzie architekta wymaga: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiadania uprawnień budowlanych pierwszego stopnia w zawodzie architekta ; 2) odbycia półrocznej praktyki zawodowej przy sporządzaniu projektów budowlanych w zakresie projektów inwestycyjnych oraz opracowań projektowych dotyczących architektury, wchodzących w skład projektu technicznego; 3) odbycia półrocznej praktyki zawodowej na budowie; 4) złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu, o którym mowa w art. 26 pkt 2. 3. Uzyskanie uprawnień budowlanych w zawodzie architekta rozszerzonych uprawnień budowlane do kierowania robotami budowlanymi wymaga: <ol style="list-style-type: none"> 1) odbycia dodatkowej rocznej praktyki zawodowej na budowie; 2) złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu, o którym mowa w art. 26 pkt 2. 4. Uprawnienia budowlane drugiego stopnia w zawodzie architekta można uzyskać bez posiadania uprawnień 	<p><i>Za pozytywną propozycję uznaje się wydłużenie czasu trwania praktyk zawodowych, w stosunku do obecnych regulacji oraz obligatoryjność ukończenia studiów na kierunku architektura zarówno I stopnia i II stopnia.</i></p> <p><i>Zapis art. 23 ust. 3 nie określa zakresu uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w zawodzie architekta tj. czy dotyczy wyłącznie „specjalności architektonicznej” czy wszystkich robót. Należy doprecyzować analogicznie jak dla zawodu inżyniera budownictwa.</i></p> <p><i>Pozostałe uwagi jak dla wskazane dla art.22.</i></p>

	<p>budowlanych pierwszego stopnia w zawodzie architekta, po spełnieniu łącznie wymagań określonych w ust. 1 oraz w ust. 2 pkt 2–4.</p> <p>5. Uprawnienia budowlane w zawodzie architekta rozszerzone o uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi można uzyskać bez posiadania uprawnień pierwszego stopnia, po spełnieniu łącznie wymagań określonych w ust. 1 i w ust. 2 pkt 2–4 oraz w ust. 3.</p>	
12	<p>Art. 26. Egzamin na uprawnienia budowlane w zawodzie architekta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pierwszego stopnia - ma formę pisemną i obejmuje znajomość przepisów prawa dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy technicznej; 2) drugiego stopnia - ma formę ustną i obejmuje umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy technicznej zdobytej podczas odbywania praktyki zawodowej, omówienie zadania projektowego lub rozwiązanie zagadnienia z zakresu prowadzenia budowy lub kierowania robotami budowlanymi oraz omówienie wskazanych zagadnień z zakresu odbytej praktyki zawodowej. 	<p><i>Za pozytywne przyjmuje się zapisy, iż w ramach formy pisemnej sprawdzane będzie znajomość przepisów prawa dotyczących procesu budowlanego oraz umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy technicznej, co wiąże się nie tylko z formą testową egzaminu pisemnego lecz również jego formy klauzulowej rozwiązania problemu technicznego przy zastosowaniu wiedzy z przepisów prawa. Do takiej formy powinien być określony sposób przeprowadzania egzaminu, określany w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 10 ust.3)</i></p> <p><i>Do rozważenia pozostaje wyłącznie ustna forma egzaminu na uprawnienia II stopnia, zwłaszcza iż zakres egzaminu pisemnego na uprawnienia I stopnia dotyczący znajomości przepisów prawa, z uwagi na zmiany prawa w okresie od uzyskania uprawnień I stopnia do czasu przystąpienia do kwalifikacji i egzaminu na II stopień może ulec znacznym zmianom, jak również sama forma egzaminu jako wyłącznie ustna może rodzić wątpliwości co do obiektywności podejmowania decyzji administracyjnych, na podstawie wypowiedzi czy dyskusji z komisją. Należy rozważyć zobiektywizowanie tej formy egzaminu, dla zapobieżeniu ewentualnym odwołaniom od decyzji komisji z powołaniem na jej subiektywny przebieg.</i></p>
13	<p>Art. 56</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izba architektów składa się z Krajowej Izby Architektów oraz 16 okręgowych izb architektów, których obszar działania odpowiada terytorialnemu podziałowi na województwa 2. Obszary działania okręgowych izb oraz ich siedziby określają właściwe Krajowe Izby. 	<p><i>W nowych regulacjach brak określenia siedziby Krajowej Izby, co oznacza możliwość jej lokalizacji poza miastem stołecznym Warszawa.</i></p> <p><i>Art.56 ust.1 – wskazanie, że izba architektów składa się z Krajowej Izby Architektów oraz 16 okręgowych izb architektów narusza poprawność językową. Sformułowanie to jest błędne semantycznie. W języku polskim słowo „izba” oznacza m.in.: wyższy urząd administracji lub jednostkę samorządu [https:sjp.pl/izba]. W tym przypadku chodzi o jednostkę samorządu zawodowego architektów. Zatem poprawnie językowo zdanie powinno brzmieć : samorząd zawodowy architektów składa się z Krajowej Izby Architektów oraz 16 okręgowych izb architektów.</i></p> <p><i>Art.56 ust.3. – obszary działania okręgowych izb zostały jednoznacznie zdefiniowane i określone w ust.1 Skoro art. 56 ust. 1 wskazuje, iż organy izby obszar działania izb odpowiada terytorialnemu podziałowi kraju na województwa. W związku z tym zbędne jest kształtowanie obszarów przez Krajową Izbę, gdyż obszary te są wyznaczone, pośrednio przez podział administracyjny kraju, a bezpośrednio przez treść samej ustawy.</i></p> <p><i>Zdanie mogłoby brzmieć : Właściwe Krajowe Rady dostosowują obszary działania okręgowych izb do podziału administracyjnego kraju oraz ustalają ich siedziby.</i></p> <p><i>Za zasadne i wystarczające uznaje się natomiast wskazanie o dostosowaniu obszaru działań okręgowych izb do podziału administracyjnego kraju, co umożliwi podejmowanie przez Krajową radę decyzji co do ilości i obszaru działania izb okręgowych z uwzględnieniem potrzeb jego członków oraz racjonalną gospodarką finansową zarówno w zakresie okręgowych izb jak Izby Krajowej.</i></p> <p><i>Nie akceptuje się propozycji KRIA wraz z wyjaśnieniem o możliwości zmiany ilości okręgowych izb, poprzez zwiększenie ich ilości, zwłaszcza, iż obecnie dla zapewnienia należytego funkcjonowania tzw. małych izb, w samorządzie architektów uchwalono i stosuje się zasady redystrybucji środków finansowych pozyskanych ze składek członkowskich, które w znaczącym procencie zasilają budżety tych izb. Zasilanie budżetów „małych” izb polega korzystaniu ze środków pozyskiwanych w „dużych” izb. Natomiast umożliwienie „elastycznej” decyzyjności co do ilości okręgów, mając na uwadze powyższe może prowadzić do nieracjonalnej gospodarki finansowej polegającej na rozbudowywaniu administracji oraz organów niezbędnych do realizacji zadań ustawowych powierzonych izmom okręgowym. Obecne regulacje wewnętrzne samorządu architektów pozwalają w przypadku takiej potrzeby na tworzenie delegatur zapewniających obsługę członków izby. Nadto narzędzia elektroniczne dla obsługi członków izby znacznie zmniejszają konieczność bezpośredniego i osobistego kontaktu z siedzibą izby.</i></p>

14	<p>Art. 57</p> <p>1. Jednostkami organizacyjnymi izb są :</p> <p>1) Krajowa Izba Architektów oraz Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa, zwane dalej „Krajowymi Izbami”</p> <p>2) okręgowe izby architektów oraz okręgowe izby inżynierów budownictwa, zwane dalej „okręgowymi izbami”;</p>	<p><i>Semantyczny błąd językowy. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego. Izba” to między innymi „jednostka samorządu”.</i></p> <p><i>Zatem to zdanie semantycznie brzmi tak: „Jednostkami organizacyjnymi [jednostek samorządu] są:”</i></p> <p><i>Należałoby wrócić do dotychczasowego sformułowania: „Jednostkami organizacyjnymi samorządów zawodowych są: „.</i></p>
15	<p>Art. 58</p> <p>1. Osobowość prawną posiadają :</p> <p>1) izba architektów</p>	<p><i>Art. 58. Ust. 1.</i></p> <p><i>Wskazanie, że osobowość prawną posiadają „izba architektów” nie koresponduje z dalszymi regulacjami projektu, z uwagi na brak bezwzględnie obowiązkowych atrybutów osoby prawnej.</i></p> <p><i>Zgodnie z art. 38 kodeksu cywilnego „Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie”.</i></p> <p><i>Zatem organy osoby prawnej – izba architektów winny być wskazane w ustawie.</i></p> <p><i>W projekcie nie wymieniono organów osoby prawnej, lecz organy jednostek nie posiadających osobowości prawnej tj. Krajowej Izby Architektów i okręgowych izb architektów.</i></p> <p><i>Należy zważyć, że zgodnie z normą zawartą w art. 58 ust 2 statuty określają jedynie działalność, a nie organy reprezentujące. Nie ma więc podstaw prawnych dla przyjęcia, iż Statut określi organ osoby prawnej izby architektów.</i></p> <p><i>Dodatkowo statut izby architektów – osoby prawnej - ma zostać przyjęty przez organ Krajowej Izby Architektów.</i></p> <p><i>Oznacza to, że organ jednostki organizacyjnej niższego rzędu podejmuje uchwałę obowiązująca osobę prawną.</i></p> <p><i>Ustawa powołuje więc byt prawny, bez organów reprezentujących, więc nie zdolny do działania.</i></p> <p><i>Na marginesie, taka konstrukcja podmiotowości wskazana w ustawie przesądza, że:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Księgi rachunkowe zobowiązana jest prowadzić Izba Architektów – osoba prawna, i sporządzać sprawozdanie finansowe,</i> <i>2. Nie jest przesądzone, że Krajowa Izba i okręgowe izby będą sporządzać sprawozdania finansowe. Ustawa tego nie przesądza i winno to być określone w statucie tj. zgodnie z treścią art. 51 ust 1 ustawy o rachunkowości.</i> <p><i>Jeżeli tak to zostanie uregulowane, to sprawozdania będą sporządzać: Izba Architektów częściowe, Krajowa Izba – częściowe oraz 16 izb okręgowych – częściowe, a także Izba Architektów łączne sprawozdanie obejmujące sumę wszystkich sprawozdań częściowych.</i></p> <p><i>Obecnie mimo, że Krajowa Rada Izby Architektów twierdzi, że Izba Architektów posiada osobowość prawną, to nie są prowadzone księgi rachunkowe Izby Architektów i nie jest sporządzane częściowe sprawozdanie finansowe.</i></p> <p><i>Efektom zaproponowanej zmiany będzie wzrost kosztów administracyjnych, prowadzenie ksiąg dla Izby Architektów, dla której teraz nie prowadzi się ksiąg, jak również niezgodność zapisów z Kodeksem Cywilnym.</i></p> <p><i>Do kwestii osobowości prawnej izb okręgowych wg obecnie obowiązującej ustawy o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa odniósł się również Sąd Najwyższy, rozpatrując sprawę izby okręgowej inżynierów budownictwa. W postanowieniu SN z dnia 20 stycznia 2009 r. Sygn. akt II CSK 422/08 czytamy „konstrukcja ustawy daje podstawę do wniosku, że okręgowe izby i Krajowa Izba, mimo posiadania samodzielnej osobowości prawnej, nie są traktowane przez ustawodawcę, jako równorzędne podmioty prawne”.</i></p> <p><i>Jak wynika z powyższego SN potwierdza, iż są to dwa podmioty posiadające osobowość prawną.</i></p> <p><i>Mając na uwadze powyższe rozstrzygnięcie SN zapisy nowej ustawy powinny respektować i kontynuować obecny status prawny samorządu jako osoby prawnej zarówno jednostki organizacyjnej okręgowej i krajowej.</i></p> <p><i>Opinia prawna :</i></p> <p><i>Ustawa nadaje osobowość prawną izbie architektów. Pozostałe jednostki organizacyjne samorządu, tj. ani Krajowa Izba architektów ani okręgowe izby architektów tej osobowości prawnej mieć nie będą, co jest rozwiązaniem całkowicie odosobnionym na tle innych samorządów zawodowych i pozostaje w sprzeczności z ideą samorządności. Należy w tym miejscu przywołać regulację, choćby przewidziane w</i></p>

projekcie dla samorządu Inżynierów Budownictwa, gdzie osobowość prawną ma Krajowa Izba Inżynierów oraz mają okręgowe izby inżynierów. Należy wskazać, iż ta konstrukcja jest typowa i obecnie funkcjonująca w dotychczasowym stanie prawnym, analogicznie też do funkcjonowania innych samorządów zawodowych, tj. ustawa o samorządzie radców prawnych, prawo o adwokaturze, ustawa o izbach lekarskich, ustawa o psychologach i samorządzie zawodowym psychologów.

Stwierdzić należy, że żaden z tych samorządów nie tworzy podmiotu posiadającego osobowość prawną w oderwaniu od jednostek organizacyjnych samorządu, bo jest to całkowicie irracjonalne, a niezależnie od tego, w sposób oczywisty jest to także sprzeczne z fundamentalnymi zasadami prawa cywilnego.

Projektowane rozwiązanie w zakresie osobowości prawnej izby architektów, nie będącej jednostką organizacyjną samorządu architektów, przede wszystkim pozostaje w sprzeczności z przepisami kodeksu cywilnego, w szczególności art. 38 KC, oraz pozostawać będzie w oderwaniu od powszechnej w nauce prawa cywilnego teorii organów osoby prawnej.

Zgodnie z art. 33 KC „Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.”

Art. 35 KC stwierdza, że „Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut.”

Art. 38 KC z kolei potwierdza, iż „Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.”

Projekt ustawy określając ustrój izby architektów (czyli jedyne podmiotu, który w samorządzie architektów posiada osobowość prawną) ogranicza się wyłącznie regulacji odnośnie jej majątku (art. 59 ustawy), posługując się przy tym pojęciem „zarządzania” majątkiem izby architektów przez Krajową Radę (art. 60 ust. 3) oraz wskazania w art. 61 ust. 3 osób, które mogą zaciągać zobowiązania w imieniu Izby. Stwierdzić zatem należy, że w świetle przedstawionych regulacji w strukturze samorządu architektów wyodrębniony został podmiot, posiadający osobowość prawną, jednakże bez wyodrębnienie jego własnych organów, co jest rozwiązaniem wadliwym prawnie i nie dającym się pogodzić ze standardami poprawnej legislacji i zgodności z kodeksem cywilnym. Ustawodawca bowiem tworzy podmiot, który będzie działał przy pomocy organów swoich jednostek organizacyjnych, jednakże bez własnych organów. Co prawda ustawodawca polski nie definiuje pojęcia osoby prawnej przez posiadanie atrybutów, gdyż obowiązuje tzw. definicja normatywna, czyli wskazanie ustawodawcy, jednakże art. 38 KC w sposób jednoznaczny wskazuje, iż **jednym (i właściwie jedynym) wymaganym ustawowo atrybutem jest posiadanie organów i to ściśle określonych w ustawie** (tzw. numerus clausus organów vide. Tom I. Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna. Przepisy wprowadzające KC. Prawo o notariacie (art. 79-95 i 96-99) red. dr hab. Konrad Osajda). Takiego elementarnego warunku regulacja w zakresie osobowości prawnej izby architektów w sposób oczywisty nie spełnia. Poszczególne kompetencje, które winny być przyznane organom tej izby, są przyznane odrębnej jednostce organizacyjnej, tj. Krajowej Izbie Architektów.

Powyższe implikuje poważne konsekwencje także w innym aspekcie. Przede wszystkim, w związku z brakiem organu stanowiącego, nie ma jednostki, która może kontrolować funkcjonowanie podmiotu – izby architektów. Organ stanowiący Krajowy Zjazd Izby architektów posiada kompetencje wyłącznie do uchwalenia zasad gospodarki finansowej oraz uchwalania budżetu (jedna z pojedynczych kompetencji przekazana jednostce organizacyjnej). Nie ma natomiast żadnych kompetencji kontrolnych w stosunku do izby architektów. W ten sposób żaden podmiot nie zatwierdza sprawozdania z działalności izby architektów (formalnie nikt takiej działalności nie prowadzi), a nadto nie ma podmiotu uprawnionego do zatwierdzenia sprawozdania finansowego na gruncie ustawy o rachunkowości (Izba architektów będzie zobowiązana do składania sprawozdań). Należy wskazać, iż kompetencje Krajowego Zjazdu Izby architektów RP zostały enumeratywnie (katalog zamknięty!) określone w art. 70 Ustawy. Organ ten nie ma kompetencji do zatwierdzenia sprawozdania finansowego podmiotu – osoby prawnej - Izby architektów RP na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości, gdyż nie jest jego organem. Kompetencji przyznanych ustawowo lub nieprzyznanych nie można domniemywać. Nie istnieje żadna podstawa, która zezwalałaby organom jednostki organizacyjnej - Krajowej Izby architektów - rozszerzać zakres swoich kompetencji na inną jednostkę, tj. Izbę Architektów. Wobec powyższego Krajowy Zjazd Izby architektów RP nie byłby władny podjąć uchwał, która zatwierdzałaby sprawozdanie finansowe innego podmiotu, a zatem Izba architektów nie mogłaby zadośćuczynić

		<p>wymaganiom określonym w odrębnych przepisach. Tym samym Izba architektów nie będzie w stanie złożyć sprawozdań wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości.</p> <p>Podobnie należy ocenić sytuację innych organów (np. Krajowa Komisja Rewizyjna), które nie posiadają żadnych kompetencji w stosunku do osoby prawnej - izby architektów.</p> <p>Jednocześnie należy wskazać, iż nie ma też żadnego uzasadnienia systemowego, dla którego zostaje wyodrębniona osoba prawna w postaci izby architektów. Należy wskazać, iż oprócz typowych dla ustaw samorządowych jednostek organizacyjnych szczebla okręgowego i jednostki na poziomie krajowym, ustawodawca wprowadza kolejną osobę/jednostkę na poziomie krajowym, która nie ma żadnych nowych kompetencji poza zarządzaniem majątkiem wszystkich jednostek, nie realizuje żadnych nowych, swoistych zadań dla których jej utworzenie byłoby celowe. Struktura wewnętrzna samorządu architektów, ani też specyfika wykonywania przez nich zadań nie uzasadniają odmiennej regulacji funkcjonowania tego samorządu zawodowego w relacji do innych samorządów zawodowych. W związku z tym nie sposób racjonalnie uzasadnić potrzeby powołania tej nowej struktury, odrębnej od Krajowej Izby architektów jaką stanowi kolejna „izba architektów”. Uzasadnienie projektu ustawy w żadnym miejscu nie wyjaśnia tych wątpliwości.</p> <p>Żaden organ nie ma również kompetencji do ustanowienia/przyznania nowych kompetencji w statucie tej dodatkowej izby architektów. Przeciwnie rozwiązanie byłoby sprzeczne z ustawą z uwagi na brak domniemania kompetencji organów, gdyż ich ustanawianie należy do materii ustawowej.</p> <p><i>Opinia prawna:</i> W zakresie zapisów art. 58 ust.1 wskazać należy, iż wbrew twierdzeniom uzasadnienia do projektu, kwestia ta jest sporna (vide opinia prawna dla SLOIA RP z dnia 17 maja 2017). W brzmieniu pierwotnym przepisu art. 7 ust. 1 ustawodawca postanowił, Izby architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, zwane dalej „izbami”, mają osobowość prawną. Z przepisu tego jednoznacznie wynikało, iż osobowość prawną posiadają zarówno Izby Krajowe samorządów, jak również i Izby Okręgowe. Takie ujęcie osobowości prawnej jednostek samorządu zawodowego było, biorąc pod uwagę konstrukcję ustawy, ze wszelkich miar prawidłowe. Niezależnie zresztą od tej konstatacji, niezrozumiałym jest tworzenie na gruncie tej samej ustawy kompletnie różniących się struktur organizacyjnych. W tym miejscu w pełni podzielam opinię odnośnie struktury Izby, a zwłaszcza konsekwencji w postaci faktu, iż jest to pierwszy przykład osoby prawnej, która nie ma organu do jej reprezentowania.</p>
16	<p>Art. 58</p> <p>2. Działalność izb określają ich statuty, nadawane przez Krajowy Zjazd Izby w drodze uchwały.</p>	<p>W związku z zapisami dotyczącymi delegacji dla Krajowego Zjazdu Izby dla uchwalania statutu izby, w odniesieniu do struktury organizacyjnej izby architektów i nadania jej osobowości prawnej należy wrócić do uwag, jak w dla Art.57 ust.1.</p> <p>Wskazanie, że osobowość prawną posiadają „izba architektów” nie koresponduje z dalszymi regulacjami projektu, brak bezwzględnie obowiązkowych atrybutów osoby prawnej.</p> <p>Zgodnie z art. 38 kodeksu cywilnego „Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Zatem organy osoby prawnej – izba architektów winny być wskazane w ustawie.</p> <p>W projekcie nie wymieniono organów osoby prawnej lecz organy jednostek nie posiadających osobowości prawnej tj. Krajowa Izba Architektów i okręgowych izba architektów.</p> <p>Należy zważyć, że zgodnie z normą zawartą w art. 58 ust 2 statuty określają jedynie działalność a nie organy reprezentujące.</p> <p>Dodatkowo statut izby architektów – osoby prawnej - ma zostać przyjęty przez organ Krajowej Izby Architektów, co oznacza że organ niższego rzędu podejmuje uchwałę obowiązującą osobę prawną. Ustawa powołuje byt prawny bez organów reprezentujących, więc nie zdolny do działania.</p> <p>Na marginesie taka konstrukcja podmiotowości przesądza, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Księgi rachunkowe zobowiązana jest prowadzić Izba Architektów – osoba prawna, i sporządzać sprawozdanie finansowe, 2. Nie jest przesądzone, że Krajowa Izba i okręgowe izby będą sporządzać sprawozdania finansowe. <p>Ustawa tego nie przesądza i winno to być określone w statucie tj. zgodnie z treścią art. 51 ust 1 ustawy o rachunkowości.</p> <p>Jeżeli tak to zostanie uregulowane, to sprawdzania będą sporządzać: Izba Architektów cząstkowe, Krajowa Izba – cząstkowe oraz 16 izb okręgowych – cząstkowe, a także Izba Architektów łączne</p>

		<p> sprawozdanie obejmujące sumę wszystkich sprawozdań cząstkowych. Obecnie mimo, że Krajowa Rada Izby Architektów twierdzi, że Izba Architektów posiada osobowość prawną to nie są prowadzone księgi rachunkowe IZBY Architektów i nie jest sporządzane cząstkowe sprawozdanie finansowe. Efektem zaproponowanej zmiany będzie wzrost kosztów administracyjnych, prowadzenie ksiąg dla Izby Architektów dla której teraz nie prowadzi się ksiąg.</p>
17	<p>Art.58</p> <p>3. Izba architektów, Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz okręgowe izby inżynierów budownictwa mogą prowadzić działalność gospodarczą, z wyłączeniem działalności polegającej na wykonywaniu usług w zakresie obsługi inwestycyjnej, projektowania architektonicznego lub konstrukcyjno-budowlanego, robót budowlanych oraz pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.</p>	<p>Art. 58 ust. 3 - Zmienia warunki materialne prowadzenia działalności w izbach okręgowych architektów. Zgodnie z projektem ustawy, działalność gospodarczą może prowadzić tylko izba architektów. Izby okręgowe jako jednostki organizacyjne będą mogły prowadzić działalność w imieniu i na rachunek izby architektów, a nie na własny. To nie zachęca do podejmowania wysiłku i ponoszenia ryzyka organizowania działalności gospodarczej czy inwestycyjnej, jak również podejmowania działań w celu pozyskania środków finansowych poza składkowych i zmniejszających obciążenia finansowe z tytułu działalności izby obecnie pokrywane niemal w całości ze środków własnych członków izby. Zważywszy, iż wyłącznie izba architektów może prowadzić działalność gospodarczą, wszystkie jednostki organizacyjne izby będą mogły ją świadczyć wyłącznie w imieniu izby architektów, na podstawie odpowiedniego pełnomocnictwa organu zarządzającego majątkiem i w jego imieniu. Jednocześnie należy wskazać, iż odpowiedzialność z tytułu prowadzenia tej działalności w tej sytuacji niedookreślona. Nie ma bowiem organu, który byłby uprawniony do prowadzenia działalności w ramach izby architektów, natomiast są wskazane wyłącznie osoby, które mogą zaciągać zobowiązania i składać oświadczenia woli w jej imieniu, przy czym nie są to osoby należące do jej organów, a konstrukcja ich legitymacji jest zbliżona bardziej do pełnomocników izby architektów, która to izba nie została wyposażona we własne organy, tworząc rozwiązanie prawne zastosowane w oderwaniu od teorii organów osoby prawnej z określonymi konsekwencjami, w tym istnienia przesłanki do ustanowienia przez sąd kuratora dla takiej „bezorganowej osoby prawnej”. Taka konstrukcja prawna prawa do prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza w odniesieniu do odpowiedzialności osób z organu zarządzającego za czynności dokonane przez osoby trzecie, jest zapisem de facto martwym, prowadzącym do nie wykorzystania tego procesu dla pozyskiwania dodatkowych środków finansowych na działalność danej izby okręgowej. Nadto, taka konstrukcja prawna nie będzie sprzyjała promowaniu szeroko rozumianej aktywności na polu gospodarczym poszczególnych okręgowych izb, skoro uzyskanie pewnej majątkowej wartości dodanej nie przekłada się na sytuację tej izby okręgowej, ale korzystają z niej również pozostałe jednostki organizacyjne. Podobnie będzie w sytuacji odwrotnej, niegospodarność danej jednostki organizacyjnej przekłada się na pozostałe jednostki organizacyjne samorządu, co może być de motywujące i skutecznie odstraszać do podejmowania decyzji dla prowadzenia działalności gospodarczej przez daną izbę okręgową w trybach opisanych powyżej. Wyklucza to również możliwość prowadzenia przez każdą z okręgowych izb spójnej polityki finansowej, skoro w jednym momencie poszczególne okręgowe izby będą działały w kierunkach przeciwnych ze skutkiem dla izby architektów jako osoby prawnej. Nadto powyższy schemat organizacyjny nie sprzyja to transparentności funkcjonowania samorządu zawodowego, co jest istotnym elementem zaufania nie tylko członka izby do samorządu ale przede wszystkim społeczeństwa w ramach realizacji przez ten samorząd zadań powierzonych przez administrację rządową. Przy odpowiednim rozdziale kompetencji pomiędzy izbami, przyznanie osobowości prawnej okręgowym izbom architektów pozwoli na niezależność w aspektach zarządu majątkiem każdej z nich, w tym prowadzeniu działalności gospodarczej na własne ryzyko i odpowiedzialność, bez uszczerbku dla działania całego samorządu.</p>
18	<p>Art. 59.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majątek samorządu zawodowego stanowią środki finansowe oraz nieruchomości i mienie ruchome. 2. Majątek samorządu zawodowego powstaje: <ol style="list-style-type: none"> 1) ze składek członkowskich; 2) z zapisów, darowizn i dotacji; 3) z wpływów z działalności gospodarczej; 4) z innych wpływów. 	<p>W Art. 59 ust 2 mowa o majątku samorządu zawodowego. Zgodnie z art. 54 ust 1: „Samorząd zawodowy architektów tworzą członkowie zrzeszeni w izbie architektów.” Z takiego zapisu wynika, że Izba Architektów – osoba prawna, przejmuje cały dotychczasowy majątek izb okręgowych, również ten wynikający z oszczędności poczynionych ze środków finansowych dedykowanych oia, po tzw. odpisie na rzecz KIA i redystrybucji na potrzeby OIA i zadań programowych wspólnych OIA i KIA, realizowanych przez KRIA. Przyjmując, iż część izb okręgowych poczyniła już wydatki inwestycyjne w ramach wykorzystania ww. środków na cele danego okręgu, a inne izby nie dokonały takich wydatków, posiadając ww. środki</p>

		<p><i>finansowe w pieniądzu na rachunkach bankowych, ustawa w swoim brzemieniu nakazuje przekazanie ww. środków do budżetu tzw. centralnego. Zasady gospodarki finansowej uchwalane dla Izby Architektów przez Krajowy Zjazd Izby nie muszą i nawet nie będą mogły zdecydować o ich zabezpieczeniu na rzecz tych izb, z których pochodzą po zmianie ustawy. Nadto, struktura oraz sposób zarządzania majątkiem przez Krajową Radę Izbę w imieniu izby architektów jako osoby prawnej, w trybie realizacji budżetu izby uchwalanego przez Zjazd Krajowy Izby będzie prowadziło do obowiązku zwrotu niewykorzystanych w danym roku obrachunkowym środków do budżetu centralnego, jak również dowolne przesuwanie tych środków przez członków Prezydium Krajowej rady wg upoważnienia ustawowego.</i></p> <p><i>Mając na uwadze zapisy Art.56 – art.59 ust.1-3 ustawa wskazując na to, że dotychczasowe izby stają się wyłącznie jednostkami organizacyjnymi osoby prawnej izby architektów, powoduje, że dotychczasowy majątek tych izb przejdzie na rzecz osoby prawnej - izby architektów- i tenże podmiot będzie uprawniony do zarządzania nim.</i></p> <p><i>Okręgowa rada izby architektów zarządza jedynie majątkiem izby w zakresie spraw związanych z funkcjonowaniem okręgowej izby architektów, przy czym zakres tych spraw określi uchwała Krajowego Zjazdu Izby ustalonego w zasadach gospodarki finansowej i budżetu uchwalonego dla izby architektów. Szczegółowe wyjaśnienia dot. działalności gospodarczej wskazano we wcześniejszym uwagach.</i></p>
19	<p>Art. 60 3. Majątkiem izby architektów zarządza Krajowa Rada Izby. Okręgowa rada izby architektów zarządza majątkiem izby zakresie spraw związanych z funkcjonowaniem okręgowej izby. Zakres spraw, o których mowa w zdaniu drugim określa uchwała o której mowa w art. 70 ust.3</p>	<p>Zgodnie z zapisami Art. 60 ust 3 Majątkiem osoby prawnej – izby architektów - zarządza nie jej organ (bo izba architektów nie ma organu, lecz jednostki organizacyjne szczebla krajowego i okręgowego, które posiadają natomiast organy), lecz Krajowa rada jako organ Krajowej Izby Architektów. To może rodzić spory o zaciąganie zobowiązań w imieniu Izby Architektów.</p> <p>W Art. 60 ust.3 - mowa jest o tym, że Krajowy Zjazd Izby w przypadku izby architektów ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała jej budżet, co nie jest równoznaczne z określeniem zakresu spraw w jakim OIA może zarządzać majątkiem.</p> <p>Poprzez nowe zapisy w Art. 60 ust. 3 – zostaje zlikwidowana całkowicie samodzielność finansowa okręgowych izb architektów, które to będą miały w dyspozycji majątek przyznany wyłącznie na podstawie budżetu tej „bezorganowej” izby architektów oraz uchwalonych dla niej zasad gospodarki finansowej.</p> <p>Nadto budżet okręgowej izby architektów będzie de facto potwierdzeniem zapotrzebowania na finansowanie realizacji zadań samorządu na poziomie okręgu zapewniając jednostce organizacyjnej jej funkcjonowanie. Zapotrzebowanie powyższe będzie weryfikował Zjazd Krajowy izby architektów, w uchwale podejmowanej przez delegatów. Przekazanie zapotrzebowania, nie oznacza jego automatycznego potwierdzenia, zwłaszcza że Zjazd Krajowy może samodzielnie weryfikować i ustalać zasady funkcjonowania izby architektów. W konsekwencji takich działań jest również zwrot nie wydatkowanych przez izbę okręgową środków przyznanych wg budżetu izby architektów do krajowej izby, lub jego zmiany poprzez przesuwanie środków finansowych z jednej izby do drugiej. Decyzje w tym zakresie mogą podejmować osoby z Krajowej Rady izby architektów upoważnione zapisami art. 60 ust.3.</p> <p>Brak niezależności finansowej z kolei powoduje, że izba okręgowa nie będzie mogła realizować zadań wedle przyjętego, własnego planu, a jedynie na podstawie ustawionego planu na poziomie centralnym. Powyższe przeczy idei samorządu zawodowego jako takiego i ogólnej idei samorządności, która nakazuje delegowanie jak największej liczby zadań jednostkom regionalnym jako najlepiej zorientowanym w lokalnych potrzebach jej członków i lokalnych uwarunkowaniach prawno-inwestycyjnych.</p>
20	<p>Art. 61 1. Oświadczenia woli w imieniu izby architektów składają dwaj członkowie prezydium Krajowej Rady Izby Architektów, w tym Prezes lub Wice Prezes Krajowej Rady Izby, a także w zakresie określonym w uchwale, o której mowa w art. 70 ust.3, dwaj członkowie prezydium okręgowej rady izby architektów, w tym przewodniczący lub wiceprzewodniczący okręgowej rady izby architektów.</p>	<p>Zgodnie z Art. 61 ust.3 Oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej winni składać członkowie jej organu zarządzającego.</p> <p>W stosunku do samorządu architektów w ustawie wprowadza się regulację niezgodną z kodeksem cywilnym tj. oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej składają członkowie organu jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład osoby prawnej (członkowie KRIA, jako organu KIA, a nie organu izby architektów jako osoby prawnej. KRIA nie jest organem izby architektów).</p> <p>Dodatkowo wyposaża się okręgowe izby architektów w zdolność do składania oświadczeń woli ograniczonego uchwałą określającą zasady gospodarki finansowej.</p> <p>Wyposażając izby okręgowe w to ograniczone prawo nie wskazuje się czy izby okręgowe mają zdolność prawną czy też działają w imieniu izby architektów na jej rachunek i odpowiedzialność.</p> <p>Brak jest uregulowania dotyczącego Krajowej Izby Architektów, w zakresie czy jako jednostka</p>

		<p>organizacyjna Izby Architektów może składać oświadczenia woli.</p> <p>Właściwym jest zastosowanie modelu jak dla izby inżynierów z jednoznacznym i zgodnym z Kodeksem Cywilnym podziałem jednostek organizacyjnych, nadaniem im osobowości prawnej, a członków organu zarządzającego upoważnić do składania oświadczeń woli w imieniu tych jednostek.</p> <p>Art. 61 ust. 3 – zawiera wskazanie, że dwóch członków okręgowych izb będzie mogło zaciągać zobowiązania w imieniu Izby architektów w zakresie określonym w uchwale – zasadach gospodarki finansowej Izby architektów. Należy wskazać, iż dookreślanie uprawnień związanych z reprezentacją w uchwale wewnętrznej staje w sprzeczności z zasadą pewności obrotu gospodarczego. Kontrahent Izby architektów nie będzie miał pewności, czy w danym zakresie sprawy Izba architektów będzie mogła być reprezentowana przez członków rady okręgowej Izby architektów czy Rady Krajowej Izby architektów. Ponadto należy podkreślić, iż uprawnienia typowe dla organu danej osoby prawnej przyznano podmiotowi, który tym organem nie jest (żaden organ Krajowej Izby architektów nie jest organem izby architektów).</p> <p>Wskazane w Art. 61 - założenie, że o rozdziale kompetencji w zakresie zarządzania majątkiem (jednej izby) oraz składania oświadczeń woli, będzie postanowione w uchwale krajowego zjazdu dotyczącej zasad gospodarki finansowej, jest nierealne i – samo w sobie mocno kontrowersyjne. Wątpliwe jest, by w uchwale w sposób wyczerpujący dało się określić właściwość każdego z organów. Problem ten się nasilił w porównaniu z dzisiejszą sytuacją, ponieważ brak będzie dyrektyw wyboru właściwego organu w sytuacjach wątpliwych.</p>
21	<p>Art. 62</p> <p>1. Izba architektów zrzesza osoby, które korzystają z pełni praw publicznych i mają pełną zdolność do czynności prawnych oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiadają uprawnienia budowlane w zawodzie architekta 2) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej lub uprawnienia odpowiadające tej specjalności uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332) lub 3) są obywatelami państw członkowskich, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe do wykonywania działalności w budownictwie równoznacznej wykonywaniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie architektury, odpowiadające wymaganiom określonym w pkt.1 i 2 oraz posiadają decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych. 	<p>Ustawa nie uwzględnia osób posiadających uprawnienia w specjalności architektonicznej uzyskane po wejściu w życie ustawy Prawo budowlane do czasu wejścia w życie ustawy o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach, zarówno wydanych przez organ administracji rządowej do dnia wejścia w życie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów, jak w okresie obowiązywania ww. ustawy, czyli wszystkich tych, którym uprawnienia nadała Izba Architektów. Należy dodać zapis :</p> <p>3) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej uzyskane po wejściu w życie w życie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332) do dnia wejścia w życie ustawy z dnia ... Kodeks Urbanistyczno – Budowlany (Dz. U. Z, poz....) lub</p>
22	<p>Art. 63</p> <p>Członkowi izby przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze</p>	<p>Zasadnym było ograniczenia czynnego i biernego prawa wyborczego dla osób ze statusem członka zawieszony. Wliczanie do quorum zjazdu okręgowego osób nie mających praw do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w okresie zawieszenia, jak również ustawowo ograniczonych co do zakresu obowiązków i praw z tytułu członkostwa w izbie, zasadnym jest ograniczenie dla tych osób prawa do głosowania i tym samym decydowania o samorządzie .</p>
23	<p>Art. 65</p> <p>Do zadań samorządu zawodowego należy w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprawowanie nadzoru nad należyty i sumienny wykonywaniem zawodu przez członków izb; 2) reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków; 3) ustalanie Kodeksu etyki zawodowej i nadzór nad jego przestrzeganiem; 4) nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych 5) uznawanie kwalifikacji zawodowych 6) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi; 7) opracowywanie standardów praktyki zawodowej, o których mowa w art.15 ust.1. 8) ustalanie zasad doskonalenia zawodowego oraz współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów i inżynierów budownictwa; 9) zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą samorządu zawodowego; 10) prowadzenie postępowań w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej członków samorządów zawodowych; 11) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących architektury lub budownictwa; 12) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych oraz innych form pomocy materialnej członkom samorządów zawodowych; 	<p>Wprowadza się nowe zadania dla samorządu określone w pkt. 7), 8), 14), 15), które wymagają wydatkowania środków finansowych na ww. cele.</p> <p>Przy braku możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez okręgowe izby architektów koszty realizacji tych zadań obciążą bezpośrednio członka izby poprzez konieczność zwiększenia składki członkowskiej. Już obecnie składka 78zł/m-c w 2017r. i preliminowana na 2018r, składka w wysokości ponad 80zł /m-c jest dla znaczącej ilości członków zbyt wysoka i nierzadko powoduje tworzenie się „szarej” strefy w środowisku architektów, na co jednoznacznie wskazuje znacząca ilość architektów, która pozyskała uprawnienia przed wejściem w życie ustawy o izbach architektów i inżynierów budownictwa, jak również znacząca ilość corocznych absolwentów Wydziałów Architektury, którzy nie stają się członkami izby.</p> <p>Regulacja powyższa, przy zróżnicowanym określeniu osobowości prawnej dla jednostek organizacyjnych izby inżynierów i izby architektów, izbie inżynierom umożliwi w sposób klarowny i jednoznaczny podejmowanie decyzji o prowadzeniu gospodarki finansowej a w tym działalności gospodarczej zasilającej budżet odpowiednio Krajowej izby lub okręgowej izby na ich wyłączną odpowiedzialność i ryzyko. W przypadku okręgowej izby inżynierów lub krajowej izby inżynierów istnieje bowiem możliwość pozyskania środków finansowych na te cele z innych źródeł finansowania poza składkowego. W przypadku izby architektów decyzje o prowadzeniu działalności gospodarczej</p>

	<p>13) prowadzenie list członków samorządów zawodowych;</p> <p>14) Prowadzenie centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane;</p> <p>15) Przekazywanie Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w terminie 3 dni od dnia wydania rozstrzygnięcia, informacji o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej</p> <p>16) realizacja zadań statutowych.</p>	<p><i>podejmuje Krakowa rada, a jej realizacja może się odbywać w okręgach wyłącznie na odpowiedzialność i ryzyko KRIA. Podobnie jak obecnie KRIA nie podejmuje takich inicjatyw.</i></p> <p><i>Mając na uwadze tożsame zadania do realizacji rzez izbę inżynierów i izbę budownictwa w stosunku do społeczeństwa i swoich członków nie ma uzasadnienia dla zróżnicowania ww. zakresie obu samorządów. Wnioskuje się zapewnienie obu samorządom takich samych praw i obowiązków, a w tym struktury organizacyjnej, która pozwoli na właściwą realizację zadań ustawowych</i></p> <p><i>Art.65 ust.15 reguluje w sposób bardzo abstrakcyjny cele i zadania samorządu, więc dokładanie do tego punktu zagadnienia o czysto proceduralnym charakterze (w terminie 3 dni) jest wadliwe z punktu widzenia techniki legislacyjnej. Należy wydłużyć ww. termin adekwatnie do przepisów prawa powszechnego np. 7 dni.</i></p> <p><i>Do katalogi zadań samorządu proponuje się dodać zapisy dotyczące współpracy z uczelniami wyższymi, chociażby z uwagi na zadanie określające prawod o podpisania umowy z uczelnią wyższą w sprawie zakresu kształcenia umożliwiającego uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu w ramach studiów akademickich, tj. pkt: ..)współpraca z uczelniami wyższymi;</i></p>
24	<p>Art. 66.</p> <p>1. Od decyzji Krajowych Organów Izb w sprawach indywidualnych wydawanych w drugiej instancji, z wyjątkiem spraw dyscyplinarnych, przysługuje skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji, wnoszona za pośrednictwem właściwego Krajowego Organu Izby.</p> <p>2. Do postępowania w sprawach indywidualnych, uregulowanych w ustawie, z wyjątkiem spraw dyscyplinarnych, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).</p>	<p><i>W ustawie brak uregulowania prawnego odnoszenia się organu instancji II stopnia do wniosku, pisma, zapytania organu instancji I stopnia. Brak regulacji ww. zakresie powoduje brak obligatoryjności odniesienia się do wnoszonych spraw przez organy jednostek organizacyjnych okręgowych do organów krajowych izby, co powoduje zarówno przewlekłość sprawy jak nierzadko brak jakiegokolwiek reakcji na wniesiony problem. Działania komisji rewizyjnych w ww. zakresie są nie tylko ograniczone, z uwagi na brak odniesień ustawowych, ale często dokonywane zbyt późno, co powoduje nieaktualność zagadnienia.</i></p>
25	<p>Art. 67.</p> <p>1. Organami Krajowej Izby Architektów i Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa, zwanych dalej „Krajowymi Izbami”, są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Krajowy Zjazd Izby; 2) Krajowa Rada Izby; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowa Komisja Kwalifikacyjna; 5) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 6) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. <p>2. Kadencja organów Krajowych Izb trwa 4 lata.</p>	<p><i>W art.67 ust.1 wymieniono organy Krajowej Izby Architektów i Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa. Nie podano natomiast organów izby architektów.</i></p> <p><i>Z zapisów ww. art. jednoznacznie wynika, że izba architektów nie ma organów, co oznacza, że nie wiadomo kto ustawowo jest organem izby architektów jako osoby prawnej.</i></p> <p><i>Należałoby rozdzielić regulacje dotyczące izby architektów od izby inżynierów budownictwa lub określić osobowość prawną dla Krajowej Izby Architektów, okręgowych izb architektów analogicznie jak dla Karkowej Izby Inżynierów i okręgowych izb inżynierów .</i></p> <p><i>Dla zgodności z kodeksem cywilnym należałoby wskazać, iż: „Organami Izby Architektów są:” i dalej jak w tekście, lub wrócić do zapisów obecnych, tj. dla izby inżynierów w zakresie osobowości prawnej dla KIA i OIA.</i></p>
26	<p>Art. 68.</p> <p>1. Krajowy Zjazd Izby jest najwyższym organem Krajowej Izby.</p> <p>2. Krajowy Zjazd Izby stanowią delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy izb.</p> <p>3. W Krajowym Zjeździe Izby biorą udział z głosem doradczym członkowie ustępujących organów Krajowej Izby niebędący delegatami.</p> <p>4. Krajowa Rada Izby określa zasady ustalania liczby delegatów z okręgowych izb na Krajowy Zjazd Izby.</p> <p>5. Krajowa Rada Izby zwołuje Krajowy Zjazd Izby, co najmniej raz w roku jako sprawozdawczy, a co 4 lata jako sprawozdawczo-wyborczy.</p> <p>6. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby zwołuje Krajowa Rada Izby z własnej inicjatywy lub na wniosek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Krajowej Komisji Rewizyjnej; 2) co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków okręgowych rad izb; 3) co najmniej 1/5 wszystkich członków okręgowych izb; 4) ministra właściwego do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa. <p>Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby zwołuje się w terminie 2 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie zjazdu.</p>	<p><i>W odniesieniu do Art. 68 ust. 4 – a zwłaszcza z doświadczenia działalności KRIA w ostatnich latach, zasadnym jest określenie analogicznie, jak dla składu KRIA ilości członków, reprezentatywnej dla wszystkich okręgowych izb, liczby delegatów na zjazd krajowy, która powinna być ustalana przez KRIA przy zachowaniu zasady prawidłowej proporcjonalności reprezentantów okręgów w stosunku do ilości członków.</i></p> <p><i>Obecnie proporcja i sposób wyliczenia ilości delegatów na Zjazd Krajowy KIA jest znacząco zachwiania i ilość delegatów z okręgu nie oddaje, w skali, ilości delegatów rzeczywistej ilości jego członków. Faworyzowane są „małe izby” w stosunku do „dużych” izb.</i></p> <p><i>Ust.6 - Proponuje się rozważenie możliwości składnia wniosku o organizację krajowego zjazdu nadzwyczajnego przez 1/3 lub 2/3 delegatów na zjazd krajowy, co stanowi wymierną liczbę osób oraz obiektywną sytuację, dla której ma obradować najwyższy rangą organ izby. Analogiczne zapisy powinny powstać dla zjazdu okręgowego, zwłaszcza że w przypadku tzw. dużych izb 1/3 członków izby jest znacząco inną liczbą niż 1/3 członków izby liczącej do 20 0członków, przyjmując regulację o 1/3 członków izby lub 2/3 liczby delegatów na zjazd okręgowy w przypadku okręgu liczącego powyżej 200 członków. Szczegółowe wyjaśnienia ww. proporcji wskazano przy art. dotyczącym zjazdu okręgowego.</i></p>
27	<p>Art. 70.</p> <p>1. Krajowy Zjazd Izby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ustala liczbę członków organów Krajowej Izby; 2) wybiera Prezesa i członków Krajowej Rady Izby; 3) wybiera przewodniczącego i członków organów Krajowej Izby, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1-5, oraz Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców; 	<p><i>W związku z zapisami Art. 70 ust. 1 oraz w odniesieniu do nowej struktury organizacyjnej izby architektów w stosunku do stanu obecnego, należy zwrócić uwagę na brak jakiegokolwiek kompetencji nadzorczych lub kontrolnych Krajowego Zjazdu Izby w stosunku do osoby prawnej - izby architektów.</i></p> <p><i>Wobec tego podmiot prawny - izba architektów - może działać bez kontroli organu stanowiącego Krajową Izbę Architektów.</i></p> <p><i>O ile nie do przyjęcia jest sytuacja, w której jednostka organizacyjna nie będąca organem danej osoby prawnej, uchwała jej budżet, o tyle nie mieszczącą się w jakichkolwiek standardach jest okoliczność,</i></p>

- 4) uchwała, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, statut izby oraz uchwała regulaminy określające organizację organów krajowej izby i tryb ich działania;
 - 5) uchwała regulamin wyborów do organów krajowej izby;
 - 6) ustala:
 - a) wysokość, zasady podziału i sposób uiszczania składki członkowskiej,
 - b) wysokość i sposób uiszczania opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę członków izby oraz innych opłat,
 - c) wysokość opłat za postępowanie kwalifikacyjne w sprawie nadania uprawnień budowlanych;
 - 7) ustala zasady prowadzenia listy członków izby;
 - 8) udziela absolutorium Krajowej Radzie Izby;
 - 9) ustala program działania samorządu zawodowego;
 - 10) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Krajowej Rady Izby, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego.
2. Krajowy Zjazd Izby w przypadku izby inżynierów budownictwa ustala zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby oraz uchwała jej budżet.
 3. Krajowy Zjazd Izby w przypadku izby architektów ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała jej budżet.

iz podmiot uchwalający budżet nie ma możliwości go skontrolować i ewentualnie wyciągnąć konsekwencji z jego niewykonania.

O niemożności zatwierdzania sprawozdań mowa w uwagach do art. 58 ust. 1 a).

Art. 70 ust.3 - Krajowemu Zjazdowi izby architektów przypisano zadania organu izby architektów, mimo że nie jest to organ izby architektów, lecz organ jednostki organizacyjnej izby. Krajowy Zjazd będzie decydował o budżetach izb okręgowych, uchwalając budżet izby architektów – osoby prawnej.

Budżet winien po stronie wydatków uwzględniać wszystkie jednostki organizacyjne, a także organy osoby prawnej.

Zatem budżet izby architektów, przyjmowany przez zjazd, będzie określał kwoty na wydatki dla poszczególnych izb okręgowych, a także organów izby okręgowej. Nawet jeżeli przyjmie się, że budżet izby architektów będzie uwzględniał propozycje izby okręgowych, adekwatne do ich potrzeb, zasad działania, problemów lokalnych, statystyki rozstrzyganych spraw itp., to nie ma pewności czy Zjazd Krajowy to uwzględni, a tym samym czy okręgowa izba będzie mogła realizować zadania ustawowe nie tylko w pełnym zakresie, ale prawidłowo i zgodnie z rozstrzygnięciami w tym zakresie dokonanymi przez zjazd okręgowy. W rzeczywistości taka konstrukcja prawna zarządzania majątkiem izby architektów stwarza nieracjonalną i nieprzewidywalną dla okręgu gospodarkę finansową – de facto uznaniową wg rozstrzygnięć organu innej jednostki organizacyjnej niż ta, której to rozstrzygnięcie dotyczy.

W art. 86 w pkt 2) przewidziano, że zjazd izby okręgowej uchwała budżet, ale ten przepis może odnosić się tylko do samorządu inżynierów budownictwa, co jest zgodne z treścią regulacji w art. 70 ust 2.

Art. 70 ust. 3 - uprawnienia typowe dla organu danej osoby prawnej przyznano podmiotowi, który tym organem nie jest (żaden organ Krajowej Izby architektów nie jest organem Izby architektów). Ponadto nie ma organu, który kontrolowałby wykonanie budżetu. Jednocześnie to wyłącznie Krajowy Zjazd Izby architektów ustalałby budżet dla całości samorządu (brak niezależności okręgowych rad). Tym samym to Krajowy Zjazd rozdysponowywałby jako jedyny majątkiem Izby architektów, a co za tym idzie budżety okręgowych izb architektów byłyby ustalane odgórnie i centralnie.

Sytuacja opisana powyżej skazuje na fakt, iż wszystkie dotychczas zgromadzone środki finansowe na kontach okręgowych izb i pozostające w ich dyspozycji z tytułu redystrybucji, stają się środkami wspólnymi samorządu, bez gwarancji na ich wykorzystanie w wysokości jak dotychczas na cele tego okręgu z oszczędności którego pochodzą (np. na cele inwestycyjne dot. funkcjonowania izby lub bezpośrednio kierowane do członków tego okręgu np. w formie funduszu zapomogowo – pożyczkowego utworzonego w danym okręgu) Nadto w obecny stan prawnym część okręgów poniosła nakład inwestycyjny na realizację siedzib, wyłącznie ze środków własnych i wykorzystuje je na rzecz członków tego okręgu. Izba okręgowa, które nie dokonała takiego wydatku do dnia wejścia w życie ustawy, nie będzie miała możliwości decydowania o takich wydatkach bez zgody zjazdu krajowego i Krajowej rady oraz przekazaniu na ten cel środków z budżetu centralnego w trybie uchwały zjazdu krajowego.

Dodatkowo wskazuje się na fakt, współfinansowania funkcjonowania tzw. „małych” izb okręgowych z tytułu redystrybucji składek wnoszonych przez „duże” izby. Tym samym ewentualne „oszczędności” pozyskiwanie w „małych” izbach są wynikiem dofinansowania ich przez izby o znacznie większej ilości członków. Finansowanie z budżetu centralnego, na który w znaczącej wartości składają się izby liczące ponad 400członków, a w znaczącej części DSOIA, LOOIA, MPOIA, MAOIA, POOIA, SLOIA, WPOIA, ZPOIA (razem ok.7758 członków – stan na 31.12.2016) będzie uzależnione od decyzji zjazdu krajowego, a w tym delegatów pozostałych 8 izb o znacząco mniejszych pływach z tytułu składek (razem 1818 członków – stan na 31.12.2016r.)

Dysproporcja stanu liczebności członków okręgów małych jest znacząca (najmniejszy okręg LUOIA - 143 członków, największy okręg PDOIA- 359 członków) w stosunku do okręgów dużych (najmniejszy okręg ZPOIA – 570 członków, największy okręg MAOIA- 2047 członków),jak również poczynione już nakłady inwestycyjne przez wybrane okręgi (ZPOIA, MAOIA, LOOIA, DSOIA) wskazuje jednoznacznie na konieczność planowania budżetu w dostosowaniu do charakteru danego okręgu i potrzeb wynikających bezpośrednio od członków tego okręgu, a nie w formie decyzji podejmowanych na szczeblu centralnym.

Nadto, wiele izb prowadziło gospodarkę finansową w celu uzyskania oszczędności w ramach swoich budżetów w całym okresie 15-lecia, dla celów przyszłych inwestycji i wydatków do zrealizowania w

		<p>okręgu. Ustawa w swoich zapisach likwiduje te plany. . Z zapisu art. 70 ust.3 wynika, że w izbie architektów są dwa, na wet trzy budżety – powstaje pytanie jak będzie konstruowany budżet Izby jako całości – jako suma budżetów 16 OIA + KRIA czy też to OIA będą musiały dostosować swoje budżety do budżetu całej Izby. Zapis dotyczący uchwalania budżetu oraz rozliczenia sprawozdania z jego wykonania powinien być jednoznacznie określony w ustawie, tak jak to ma miejsce dla izby inżynierów budownictwa i nie budzi żadnych wątpliwości prawnych.</p>
28	<p>Art. 71.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krajowy Zjazd Izby uchwała Kodeks etyki zawodowej, określający w szczególności działalność członków samorządu zawodowego, ich relacje ze społeczeństwem, klientami, organami administracji publicznej, innymi członkami tego samorządu oraz wpływ tej działalności na środowisko naturalne. 2. Kodeks etyki zawodowej podlega ocenie w pierwszym roku kadencji Krajowej Rady Izby. W przypadku zaistnienia potrzeby wprowadzenia zmian w Kodeksie etyki zawodowej, zgłoszonej przez członków samorządu zawodowego, zmiany te omawiane są podczas najbliższego Krajowego Zjazdu Izby. 3. Krajowa Rada Izby każdorazowo zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej informacje o zmianach wprowadzonych w Kodeksie etyki zawodowej. 	<p>Zapis definiuje nowe zadanie dla Krajowej Rady posiadania i prowadzenia na bieżąco Biuletynu Informacji Publicznej, które powinno być ujęte w Art. 73. Nasuwa się również pytanie czy powyższy obowiązek będzie dotyczył również okręgowych rad izb ?</p>
29	<p>Art. 72.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W skład Krajowej Rady Izby wchodzi Prezes i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Izby, z zachowaniem reprezentacji wszystkich izb okręgowych. 2. Prezydium Krajowej Rady Izby stanowią Prezes i Wiceprezesa, sekretarz, skarbnik i członkowie wybrani przez Krajową Radę Izby spośród jej członków. 3. Prezydium Krajowej Rady Izby działa w imieniu Krajowej Rady Izby w sprawach określonych regulaminem Rady 	<p>Zmiana dot. zapewnienia reprezentacji w Krajowej radzie wszystkich izb okręgowych oceniana jest pozytywnie jako wyraz potrzeby podejmowania decyzji w sposób demokratyczny i zgodnie z zasadami reprezentacji wszystkich jednostek organizacyjnych izb. Podobnie ocenia się możliwość łączenia funkcji w organie okręgowej rady i krajowej rady. W ten sposób zapewniony będzie przepływ i dostęp do bieżącej informacji z poziomu oia i KIA, ograniczeniu ulegną koszty np. konwentów przewodniczących, a problemy instancji I stopnia na bieżąco i bezpośrednio identyfikowalne przez organ nadrzędny. Nadto, powyższa regulacja z uwagi na ustawową reprezentację w krajowej radzie przedstawicieli wszystkich okręgów ograniczy koszty leżące po stronie okręgów, a związane z uczestnictwem w posiedzeniach Krajowej Rady, na rzecz kosztów leżących po stronie organu krajowego. Umożliwi również posiadanie głosu a nie głosu doradczego jak dotychczas i nierzadko stosowanego jako reglamentowany przez prowadzącego posiedzenie. Biorąc pod uwagę stan liczebny oraz rozstrzygnięcie przez Krajową Radę w ramach II instancji spraw podejmowanych w formie uchwały zarówno w sprawach indywidualnych członków jak decyzji rad okręgowych, nie ma obaw o niezachowanie obiektywnej relacji pomiędzy I i II instancją. Wyjaśnienia KRIA do ww. art. nie oddają rzeczywistego stosowania prawa do reprezentacji okręgu w Radzie Krajowej poprzez prawo zjazdu krajowego do określania ilości członków tego organu, co jest równoznaczne z reglamentowaniem tego prawa do reprezentacji. W opinii okręgu należy podtrzymać nowelizowane zapisy.</p>
30	<p>Art. 73.</p> <p>Krajowa Rada Izby kieruje działalnością samorządu zawodowego w okresie między Krajowymi Zjazdami, a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu Izby; 2) koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad izb; 3) reprezentuje członków izby; 4) koordynuje ustawiczne doskonalenie kwalifikacji zawodowych członków izby; 5) zawiera z uczelniami umowy, o których mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym; 6) opracowuje projekt regulaminu wyborów do organów krajowej izby; 7) uchwała, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, i zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej, regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień budowlanych, 8) uchwała, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, i zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej, regulamin ustawicznego doskonalenia kwalifikacji zawodowych członków izb i zasad jego przestrzegania; 9) uchwała, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, i zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej, standardy praktyki zawodowej; 10) uchwała tryb i zakres szkolenia uzupełniającego; 11) prowadzi postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji osób, o których mowa w art. 45, i wydaje decyzje o uznaniu kwalifikacji lub o odmowie ich uznania; w przypadku, gdy kwalifikacje wnioskodawcy zostaną uznane, 	<p>Ustawa wprowadza dużo nowych zadań przypisanych Krajowej Radzie z pominięciem obligatoryjności konsultacji i współdziałania z OIA w zakresie definiowania rozstrzygnięć dotyczących wykonywania przez izbę tj. przez jej jednostki okręgowe zadań ustawowych. Przekazanie delegacji do uchwalania regulaminów doskonalenia zawodowego, kwalifikacji, praktyk zawodowych, kodeksu etyki do Krajowej Rady z pominięciem obligatoryjności współtworzenia lub współudziału przy opiniowaniu tych regulacji przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną i organy oia, a nie poprzez ich uchwalanie na zjeździe krajowym, będzie prowadzić od autorytatywnych działań organu reprezentującego, z nakazowym zarządzaniem dla organów okręgowych realizujących de facto jako I instancja większość zadań ustawowych samorządu na poziomie bezpośrednich kontaktów z członkami izb. Powyższe dokumenty powinny być uchwalane przez Zjazd Krajowy.</p> <p>Krajowa Rada Izby nie jest organem Izby architektów. Co więcej, reprezentowanie Izby architektów nie jest wpisane jako zadanie Krajowej Rady Architektów, a tym samym w ramach zatwierdzania absolutorium, Krajowy Zjazd Izby architektów nie będzie miał uprawnień do badania rzetelności i zasadności podejmowanych działań przez Krajową Radę w imieniu i na rzecz Izby architektów.</p> <p>W zapisach art. 73 nie do końca zrozumiała jest intencja, wedle której wszystkie regulaminy określające zasady funkcjonowania Izby uchwała Krajowy Zjazd, natomiast Krajowa Rada uchwała regulamin postępowania kwalifikacyjnego, doskonalenia kwalifikacji oraz standardy praktyki zawodowej.</p>

	<p>zobowiązuje okręgową izbę, wskazaną przez wnioskodawcę, do dokonania wpisu na listę członków;</p> <p>12) dokonuje kontroli uchwał okręgowych rad izb w zakresie zgodności z prawem, uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy;</p> <p>13) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących w szczególności: gospodarowania przestrzenią, edukacji oraz wykonywania zawodu architekta lub inżyniera budownictwa;</p> <p>14) uchyla uchwały okręgowych rad izb sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy oraz sprzeczne z zasadami gospodarki finansowej i zasadami racjonalnej gospodarki;</p> <p>15) składa sprawozdanie ze swojej działalności Krajowemu Zjazdowi Izby;</p> <p>16) reprezentuje samorząd wobec organów władzy publicznej oraz organizacji społecznych, zawodowych, samorządowych i innych;</p> <p>17) prowadzi bieżące sprawy Krajowej Izby;</p> <p>18) zobowiązuje okręgową radę izby do podjęcia uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu działania tej rady, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Krajowej Rady Izby;</p> <p>19) przedstawia ministrowi właściwemu do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa coroczne informacje o działalności Krajowej Izby;</p> <p>20) opracowuje, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, projekt Kodeksu etyki zawodowej;</p> <p>21) ustala wzory pieczęci organów samorządu zawodowego.</p> <p>1)</p>	<p><i>Budzi również wątpliwości możliwość uchylecia przez Krajową Radę izby uchwały rady okręgowej sprzecznej z „zasadami racjonalnej gospodarki”.</i></p> <p><i>O ile kryterium zgodności z prawem, uchwałami, statutem, regulaminami czy zasadami gospodarki finansowej (będącymi dokumentami) jest względnie jasne, o tyle zgodność z zasadami racjonalnej gospodarki oznacza de facto bieżącą kontrolę działalności rad okręgowych.</i></p> <p><i>To zaś powinno być objęte zakresem funkcjonowania komisji rewizyjnej, oraz zjazdu, udzielającego absolutorium radzie.</i></p> <p><i>Przy braku informacji przez Ministerstwo o podejmowanych uchwałach przez organy OIA i równoczesnym prawie Krajowej Rady do uchylecia uchwał rady OIA w przypadku sprzeczności z zasadami racjonalnej gospodarki, rada okręgowa OIA nie ma możliwości obrony swoich interesów w zakresie podejmowanych decyzji.</i></p> <p><i>W związku z zapisami Art. 73 ust.3) proponuje się do rozważenia analogicznego zapisu o reprezentacji członka izby z pozycji zadań okręgowej rady, która jest najbliższej problemów danego członka izby i w ramach swoich zadań może i powinna go reprezentować. Przekazanie ww. delegacji wyłącznie dla poziomu organu krajowego de facto stwarza, że zapis ten jest zapisem martwym w stosunku do indywidualnego członka izby, mimo że do niego się odnosi.</i></p>
31	<p>Art. 75.</p> <p>W posiedzeniach Krajowej Rady Izby i jej prezydium mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym przewodniczący: Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, okręgowych rad izb, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny, przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa lub inne zaproszone osoby.</p>	<p><i>Pozytywnie ocenia się utrzymanie zapisów o głosie doradczym w miejsce proponowanego przez KRIA zapisu o uczestnictwie bez prawa głosu</i></p>
32	<p>Art. 76.</p> <p>1. Krajowa Komisja Rewizyjna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kontroluje statutową, finansową i gospodarczą działalność Krajowej Izby; 2) przedstawia sprawozdanie z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Izby; 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych; 4) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Izby. <p>2. Krajowa Komisja Rewizyjna uchyla uchwały okręgowych komisji rewizyjnych sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy.</p>	<p><i>Art. 76 ust.1 Wobec braku rozdzielenia kompetencji Krajowej Komisji Rewizyjnej dla krajowej izby architektów w stosunku do Krajowej Komisji Rewizyjnej dla Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa, które posiadają odmiennie zapisany w ustawie status osoby prawnej (KRIB posiada osobowość prawną, KRIA nie posiada osobowości prawnej), przy równoczesnym zapisie o osobowości prawnej izby architektów, należy stwierdzić, iż Krajowa Komisja Rewizyjna nie jest organem Izby architektów. Dodatkowo nie ma przyznaje kompetencji kontrolnej w stosunku do Izby architektów. Tym samym Krajowa Komisja Rewizyjna nie ma żadnych uprawnień pozwalających na nadzór i kontrolę nad dysponowaniem majątku Izby architektów.</i></p> <p><i>W związku z tym należy zauważyć, że przepisy ustawy są tak skonstruowane, że kontrolowane są wyłącznie jednostki organizacyjne samorządu (Krajowa Izba architektów oraz okręgowe izby architektów) natomiast Izba architektów jest poza jakąkolwiek kontrolą organów, w tym Krajowej Komisji Rewizyjnej. Oznacza to, że żaden organ nie ma kompetencji do sprawowania nadzoru nad Izbą Architektów, która w tym momencie staje się podmiotem, który jest powołany de facto niemal wyłącznie do gromadzenia i wydawania majątku przez Krajową Radę Architektów w sposób całkowicie niekontrolowany, gdyż zostaje to działanie wyjęte spod nadzoru sprawowanego przez Krajową Komisję Rewizyjną.</i></p> <p><i>Jednocześnie należy podkreślić, antycypując ewentualne argumenty i działania, iż w zasadach gospodarki budżetowej (akcie wewnętrznym) nie można ustanawiać dodatkowych kompetencji nadzorczych, a których to nie przewidziała ustawa. Kwestia przyznania kompetencji jest materią ustawową, jakiegokolwiek postanowienia dot. możliwości kontroli Izby architektów przez Krajową Komisję Rewizyjną (podobnie jak postanowienia dot. ew. zatwierdzania sprawozdań przez Krajowy Zjazd Architektów) będą sprzeczne z ustawą.</i></p>
33	<p>Art. 79.</p> <p>Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz sprawuje funkcję oskarżyciela w sprawach z 2) zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej członków organów izb; 2) składa odwołania od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, a od orzeczeń wydanych w drugiej instancji składa odwołania do sądu apelacyjnego; 3) przesyła Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, w terminie 3 dni od dnia wydania rozstrzygnięcia, informację o ukaraniu w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej, o których mowa w art. 107; 	<p><i>Art. 79 pkt 2 - ewidentny błąd – w art. 125 w ogóle nie przewidziano opisanego tutaj trybu wniesienia odwołania do sądu apelacyjnego, ponieważ jedynym środkiem odwoławczym od orzeczenia KSD jako odwoławczego jest kasacja do SN</i></p>

	4) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników dyscyplinarnych; 5) składa Krajowemu Zjazdowi Izby roczne i kadencyjne sprawozdanie z działalności	
34	Art. 80. Za pełnienie funkcji w organach izby członkowi nie przysługuje wynagrodzenie, chyba że Krajowy Zjazd Izby, w drodze uchwały, postanowi inaczej.	<i>Zapis wprowadzający możliwość zatrudniania w jednostce organizacyjnej samorządu i pobierania wynagrodzenia, w miejsce wypłacania diet z tytułu ograniczenia możliwości wykonywania zawodu z tytułu pracy społecznej na rzecz izby. Zapis porządkujący ale z drugiej strony budzący wątpliwości etyczne – skoro pracuje się za wynagrodzeniem na rzecz samorządu to nie wykonuje się pracy zawodowej i nie ma się interesu do dbania i zagadnienia wykonywania zawodu. Uchwała zjazdu, o której mówi zapis powinna jednoznacznie określać zasady takiego wynagrodzenia – jego wysokość, sposób rozliczania itp. Nie powinno dochodzić do sytuacji, gdy Zjazd Krajowy deleguje ww. zobowiązanie lub jego uszczegółowienie na rzecz Krajowej Rady. Z wynagrodzenia jw. powinni być wyłączeni członkowie Krajowych komisji rewizyjnych i okręgowych komisji rewizyjnych, których zadaniem jest kontrola prowadzenia gospodarki finansowej krajowej izby i okręgowych izb.</i>
35	Art. 81. 1. Osoba pełniąca funkcje w organach okręgowych nie może jednocześnie pełnić funkcji w organach krajowych tego samego rodzaju. 2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy osoby pełniącej funkcję w okręgowej radzie i Krajowej Radzie.	<i>Zmiana dot. zapewnienia reprezentacji w Krajowej radzie wszystkich izb okręgowych zgodnie z zapisami art. 72 i w związku z art.81 oceniana jest pozytywnie jako wyraz potrzeby podejmowania decyzji w sposób demokratyczny i zgodnie z zasadami reprezentacji wszystkich jednostek organizacyjnych izby. Podobnie ocenia się możliwość łączenia funkcji w organie okręgowej rady i krajowej rady. W ten sposób zapewniony będzie przepływ i dostęp do bieżącej informacji z poziomu oia i KIA, ograniczeniu ulegną koszty np. konwentów przewodniczących, a problemy instancji I stopnia na bieżąco i bezpośrednio identyfikowalne przez organ nadrzędny.</i>
36	Art. 84. 1. Okręgowa rada izby zwołuje okręgowy zjazd izby co najmniej raz w roku jako sprawozdawczy, a co 4 lata jako sprawozdawczo-wyborczy. 2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd izby zwołuje okręgowa rada izby z własnej inicjatywy, na wniosek Krajowej Izby, okręgowej komisji rewizyjnej lub co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków okręgowej izby. 3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd izby zwołuje się w terminie 2 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie zjazdu.	<i>Proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na prawie do zwołania nadzwyczajnego zjazdu na wniosek 2/3 liczby delegatów na zjazd w przypadku izby liczącej ponad 200 członków i 1/3 liczby członków izby liczącej mniej niż 200 członków. Liczba ta jest najbardziej wiarygodna i odnosząca się do woli członków najwyższego organu izby do podejmowania decyzji sprawach dotyczących okręgu. Obecny zapis w przypadku izby architektów daje nie równoważne prawo do zwołania zjazdu w okręgu liczącym do 200członków (tj. wystarczy wniosek podpisany przez nie więcej niż 67osób) w stosunku do okręgu większego liczącego np. 1000 i więcej członków (WP, DS, SL, MP, MA), gdzie należy zebrać ok.300 i więcej podpisów pod wnioskiem, odnoszącym się do takiego samego zakresu spraw jakie mogą wystąpić w okręgu liczącym do 200członków i ponad 200 członków. Liczba delegatów na zjazd okręgowy w tzw. „dużych izbach” ustalana jest zwykle na poziomie 1 delegat na 20 członków, co oznacza ok. 60-100 delegatów w okręgu. Przy powyższym wskaźniku możliwe jest zrównanie wymagalnej ilości osób podpisanych pod wnioskiem o zwołanie nadzwyczajnego zjazdu okręgowego niezależnie od wielkości okręgu</i>
37	Art. 86. Okręgowy zjazd izby: 1) ustala zasady gospodarki finansowej okręgowej izby inżynierów budownictwa; 1) uchwała budżet okręgowej izby; 2) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności okręgowej rady izby, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowej komisji kwalifikacyjnej, okręgowego sądu dyscyplinarnego i okręgowego rzecznika dyscyplinarnego; 3) udziela absolutorium okręgowej radzie izby; 4) ustala liczbę członków organów oraz szczegółowe zasady organizacji organów okręgowej izby i tryb ich działania; 5) wybiera przewodniczących i członków organów okręgowej izby, o których mowa w art. 83 ust. 1, oraz okręgowego rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców; 6) wybiera delegatów na Krajowy Zjazd Izby; 7) odwołuje członków organów izby przed upływem kadencji; 8) podejmuje uchwały w innych sprawach objętych zakresem działania izby.	<i>Zmiana dotycząca ograniczenia kompetencji zjazdu okręgowego izby architektów, poprzez likwidację zapisów o ustalaniu zasad gospodarki finansowej okręgowej izby i przy utrzymaniu uchwalania jej budżetu oraz udzielaniu absolutorium bez uzasadnienia formalno-prawnego. Uchwalanie budżetu wiąże się z prawem do samodzielnego stanowienia o przeznaczaniu środków finansowych będących w obrocie okręgowej rady, kontrolowanej w ww. zakresie przez okręgową komisję rewizyjną oraz poprzez zjazd okręgowy udzielający absolutorium, które oznacza stwierdzenie prawidłowości działania finansowego organu wykonawczego, w określonym przedziale czasowym. Skoro dla izby architektów określono zasady uchwalania zasad gospodarki finansowej z pozycji zjazdu krajowego dla całej izby oraz budżetu centralnego dla całej izby, nie ma uzasadnienia zarówno do uchwalania budżetu oia jak udzielania absolutorium. W ocenie Rady SLOIA należy przywrócić zapisy dotychczasowe umożliwiające samostanowienie o gospodarce finansowej okręgu i jej rozliczanie na poziomie okręgu, na podstawie sprawozdania finansowego OIA. Art. 86 pkt 1 i 2) – okręgowa izba architektów w przeciwieństwie do izby inżynierów nie będzie mogła ustalić samodzielnie zasad gospodarki finansowej swojej izby. Należy wskazać, iż okręgowa Izba architektów nie będzie miała własnego majątku. Pomimo braku swojego majątku (cały majątek będzie należał do Izby architektów) okręgowa izba architektów będzie miała obowiązek swojego budżetu. Należy wskazać, iż powyższy przepis jest niezgodny z teorią prawa finansowego, w którym to jednostka, która nie posiada własnego majątku, a co najwyżej otrzymuje pieniądze do dyspozycji od innego podmiotu (Izby architektów), może sporządzić wyłącznie plan finansowy. Budżet w polskim systemie prawa jest pojęciem immanentnie związanym z posiadaniem własnego majątku, czego w świetle ustawy okręgowa izba architektów nie będzie miała.</i>

38	<p>Art. 87.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okręgowa rada izby wykonuje zadania samorządu zawodowego na obszarze działania izby, w okresie między zjazdami, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) kieruje działalnością okręgowej izby; 2) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu izby; 3) dokonuje podziału obszaru działania okręgowej izby na obwody wyborcze i ustala liczbę delegatów na okręgowy zjazd; 4) sporządza sprawozdania z wykonania budżetu; 5) składa okręgowemu zjazdowi izby oraz Krajowej Radzie Izby sprawozdania ze swojej działalności; 6) wykonuje zadania zlecone przez Krajową Izbę; 7) reprezentuje samorząd zawodowy przed organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz właściwymi stowarzyszeniami zawodowymi; 8) opiniuje projekty aktów normatywnych, w szczególności dotyczących gospodarowania przestrzenią, edukacji oraz wykonywania zawodu architekta lub inżyniera budownictwa; 9) prowadzi listę członków okręgowej izby; 10) zapewnia ustawiczne doskonalenie kwalifikacji zawodowych członków izby; 11) występuje do okręgowego rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do członka izby; 12) prowadzi rejestr ukaranych z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej członków okręgowej izby. 2. Okręgowa rada izby przesyła niezwłocznie Krajowej Radzie Izby informację o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej członka okręgowej izby, w celu zamieszczenia w centralnym rejestrze uprawnionych. 3. Okręgowa rada izby lub w jej imieniu skład orzekający w sprawach członkowskich podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę członków okręgowej izby oraz skreślenia z listy lub zawieszenia w prawach członka izby. 4. Rada Okręgowa Izby podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę członków w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku o wpis. 5. Od uchwały, o której mowa w ust. 3, służy odwołanie do Krajowej Rady Izby w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały. 6. Od uchwały, o której mowa w ust. 3, oraz w przypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgową izby w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku o wpis lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę izby w ciągu miesiąca od dnia odwołania zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego. 	<p><i>Art. 87 ust.1 - brak prawa okręgowej izby architektów do samodzielności finansowej poprzez brak ustawowej osobowości prawnej dla OIA przy znacznym poszerzeniu obligatoryjnych zadań dla okręgowej rady polegających np. na opiniowaniu projektów aktów normatywnych, zapewnienia ustawicznego doskonalenia kwalifikacji zawodowych wymaga posiadania niezależności finansowej i prawa do rozporządzania środkami finansowymi będącymi w okręgu jak dotychczas. W przeciwnym przypadku, przy przydzielaniu środków finansowych przez Zjazd Krajowy w ramach uchwały o centralnym budżecie IA powyższe zadania będą mogły być sterowalne i uzależnione od tego budżetu a nie adekwatne do realnych potrzeb danego okręgu i środków finansowych wprowadzanych do tego okręgu przez jego członków. W przypadku tzw. dużych izb o ilości członków ok. i ponad 1000 członków zapewnienie dostępu do szkoleń dla tej liczby osób jest zdecydowanie innym zagadnieniem organizacyjnych niż szkolenia w izbie o liczbie członków ok.200. Jeśli opinie prawne dot. projektów aktów normatywnych mają być rzetelne i samodzielne to finansowanie ich musi być niezależne od budżetu centralnego.</i></p> <p><i>Art. 87 ust. 4 Zmianie ulegają zapisy terminowe dla podejmowania uchwał w sprawach indywidualnych, co oznacza konieczność dostosowywania posiedzeń rady do terminów wnoszenia wniosków o wpis do izby, co może zdezorganizować bieżącą pracę organu i jej harmonogram. Składanie wniosków do izby odbywa się w trybach i terminach niezależnych od OIA. Obecne terminy 2 miesiące od wypłynięcia wniosku pozwalają na bieżąco wprowadzać na każde posiedzenie rady okręgowej wnioski w sprawach indywidualnych.</i></p> <p><i>Art. 87 ust. 1 pkt 4) – uwagi analogiczne jak do art. 86 pkt 1 i 2. Dodatkowo w projekcie ustawy zaproponowano, że ministrowi właściwemu do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa będą przysyłane jedynie uchwały krajowych organów samorządów zawodowych z wyłączeniem uchwał w sprawach indywidualnych. Jest to uzasadnione tym, że uchwały organów izb okręgowych podlegają kontroli właściwych organów Krajowej Izby. Stąd dodatkowa kontrola sprawowana przez ministra zostaje usunięta, co umożliwi całkowicie dowolną i arbitralną kontrolę Krajowej Izby nad okręgowymi izbami.</i></p> <p><i>Proponuje się dodać zadanie dla okręgowej rady, analogicznie jak wskazane w zadaniach krajowej rady, ale w odniesieniu do członka izby okręgowej o treści j...)" reprezentuje członków izby okręgowej". Okręgowa rada, która jest najbliższym problemem danego członka izby, w ramach swoich zadań może i powinna go skutecznie reprezentować. Przekazanie ww. delegacji wyłącznie dla poziomu organu krajowego – Krajowej Rady, z perspektywy 15-lecia funkcjonowania izby potwierdza, że zapis ten jest zapisem martwym w stosunku do indywidualnego członka izby, mimo że również do niego się odnosi.</i></p>
39	<p>Art. 88.</p> <p>Właściwa okręgowa rada izby wydaje członkom izby zaświadczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) o członkostwie w izbie; 3) potwierdzające posiadanie kwalifikacji zgodnych z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz że posiadany dyplom ukończenia studiów wyższych odpowiada dokumentom poświadczającym posiadanie kwalifikacji zawodowych architekta, wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej; 4) potwierdzające posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 5) inne, wymagane przez właściwe organy państw członkowskich, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. 	<p><i>Zasadnym wydaje się dodanie zapisu proponowanego w projekcie KRIA o treści: 5) potwierdzające posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że zapisy ust.2 wypełniają również ww. potwierdzenie na terenie Polski..</i></p>
40	<p>Art. 90.</p> <p>W posiedzeniach okręgowej rady izby i prezydium mogą brać udział z głosem doradczym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przewodniczący: <ol style="list-style-type: none"> a) okręgowej komisji rewizyjnej, b) okręgowej komisji kwalifikacyjnej, c) okręgowego sądu dyscyplinarnego; 2) okręgowy rzecznik dyscyplinarny; 3) inne zaproszone osoby, w szczególności przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych. 	<p><i>Pozytywnie odebrano pozostawienie dotychczasowych zapisów o głosie doradczym w miejsce propozycji KRIA o udziale bez prawa głosu.</i></p>
41	<p>Art. 91.</p> <p>Okręgowa komisja rewizyjna:</p>	<p><i>Uznając, iż jest to zapis zarówno dla izby inżynierów budownictwa i izby architektów w przypadku OIA, której Zjazd nie uchwała zasad gospodarki finansowej a budżet jest składową budżetu centralnego,</i></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) kontroluje działalność statutową, finansową i gospodarczą okręgowej izby; 2) składa sprawozdania okręgowemu zjazdowi izby i Krajowej Komisji Rewizyjnej; 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium okręgowej radzie izby. 	<p>określanego wg art. 70 ust. 3, jak również braku prawa do prowadzenia działalności gospodarczej w imieniu OIA, nie ma uzasadnienia dla kontroli działalności finansowej i gospodarczej, a w jej konsekwencji występowanie z wnioskiem o udzielenie absolutorium, które dotyczy wyłącznie podmiotów posiadających osobowość prawną.</p> <p>Przy pozostałej konstrukcji struktury organizacyjnej samorządu architektów zapisy dla OKR powinny być ograniczone wyłącznie do kontroli działalności statutowej i złożenia sprawozdania okręgowemu zjazdowi izby i Krajowej Komisji Rewizyjnej.</p>
42	<p>Art. 92. Okręgowa komisja kwalifikacyjna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzi postępowania kwalifikacyjne w sprawach nadawania uprawnień budowlanych; 2) przeprowadza egzaminy na uprawnienia budowlane i wydaje decyzje o nadaniu tych uprawnień, z zastrzeżeniem art. 73 pkt 11; 3) odbiera uprawnienia budowlane w przypadkach niezastrzeżonych do właściwości okręgowego sądu dyscyplinarnego; 4) przesyła decyzję o nadaniu uprawnień budowlanych do okręgowej rady izby oraz do centralnego rejestru uprawnionych; 5) prowadzi rejestr osób, którym nadała uprawnienia budowlane; 6) dokonuje, co najmniej raz w roku, analizy przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych; 7) sporządza opinie dla okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej członków okręgowej izby architektów oraz inżynierów budownictwa; 8) składa sprawozdania ze swojej działalności okręgowemu zjazdowi izby i Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej; 9) przeprowadza egzamin, o którym mowa w art. 108 ust. 1 pkt 3. 	<p>Art. 92 ust.3 – zapis o odbieraniu uprawnień w przypadkach niezastrzeżonych dla właściwości okręgowego sądu dyscyplinarnego, zbyt ogólny i nieprecyzyjny. Należy doprecyzować lub usunąć pozbawiając delegację w zakresie rozstrzygania o prawie do ograniczenia do wykonywania zawodu w ramach odpowiedzialności dyscyplinarnej</p>
43	<p>Art. 93.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Właściwa okręgowa komisja kwalifikacyjna, na żądanie osoby posiadającej uprawnienia budowlane, wyjaśnia, w drodze postanowienia, wątpliwości co do treści decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub decyzji o stwierdzeniu posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. 2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, służy zażalenie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. 3. Na postanowienie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, wnoszona za pośrednictwem Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. 	<p>Pozytywnie ocenia się usankcjonowanie dotychczasowej praktyki wydawania oświadczeń i wyjaśnień do zakresu uprawnień posiadanych przez członków izby przez OIA, poprzez zdefiniowana ww. zadania dla okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej.</p> <p>Brak jednak określenia trybu działania komisji ww. zakresie tj. czy każdorazowo komisja wydaje postanowienie w pełnym składzie czy prezydium komisji działające w jej imieniu lub przewodniczący komisji.</p>
44	<p>Art. 96. Okręgowy rzecznik dyscyplinarny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzi postępowania wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej członków okręgowej izby; 2) składa odwołania od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, a od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydanych w drugiej instancji składa skargę do sądu administracyjnego; 3) przesyła niezwłocznie do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej informację o ukaraniu w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej; 4) składa okręgowemu zjazdowi izby i Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu roczne i kadencyjne sprawozdania ze swojej działalności. 	<p>Art.96 ust.2 błędne odwołanie do sądu administracyjnego. Powinno być :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) składa odwołania od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, a od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydanych w drugiej instancji składa kasację do Sądu Najwyższego.
45	<p>Art. 97</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Uchwały organów okręgowych izb są przekładane właściwym krajowym organom w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia. 3. Krajowa Rada może zwrócić się do właściwego okręgowego zjazdu lub właściwej okręgowej rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu. Uchwała okręgowej rady powinna być podjęta w terminie dwóch miesięcy, a uchwała okręgowego zjazdu na najbliższym zjeździe 	<p>Art. 97 – nowe zapisy nie umożliwiają zaskarżenia uchwały Krajowej Rady w zakresie jej decyzji, o której mowa w ust.2.</p> <p>Nie ma również zapisów definiującej sytuację nie przyjęcia przez okręgową radę lub okręgowy zjazd uchwały w przedmiocie wskazanym przez Krajową Radę. Dla ww. trybu nie ma zapisów odwoławczych.</p>
46	<p>Art.100</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uchwały organów krajowych izb, z wyłączeniem uchwał w sprawach indywidualnych, są przysyłane ministrowi właściwemu do spraw gospodarowania przestrzenią mieszkalnictwa, w terminie 14 dni od ich podjęcia. 2. Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią mieszkalnictwa może zaskarżyć w terminie 30 dni od daty otrzymania uchwały, o których mowa w ust.1 do sądu administracyjnego. 	<p>Art.100. ust. 1 i 2 Regulacje zwarte w tych punktach sugerują, że Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa może zaskarżyć, uchwały organów krajowych izb, z wyłączeniem uchwał w sprawach indywidualnych do sądu administracyjnego.</p> <p>Zapisy powyższe są nie zrozumiałe w świetle dotychczasowego orzecznictwa NSA.</p> <p>II GSK 2668/16 - Postanowienie NSA z 2016-06-21</p> <p>WSA trafnie przyjął, że przepis ten nie uprawnia do zaskarżenia do sądu administracyjnego każdej uchwały samorządu zawodowego, lecz tylko takiej, która została podjęta w sprawach z zakresu</p>

		<i>administracji publicznej. Naczelny Sąd Administracyjny w składzie orzekającym w tej sprawie podziela wyrażane już w orzecznictwie tego Sądu stanowisko, że wykładnia art. 40 ust. 2 ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa nie może prowadzić do sprzecznego z art. 184 Konstytucji RP rozszerzenia właściwości sądów administracyjnych również o sprawy, które nie dotyczą kontroli działalności administracji publicznej (por. postanowienie NSA z dnia 30 sierpnia 2011 r. o sygn. akt II GSK 1442/11, publ. ONSAiWSA 2014, nr 3, poz. 40; a także postanowienia NSA: z 15 czerwca 2011 r. o sygn. akt II GSK 1028/11, z 27 lipca 2011 r. o sygn. akt II GSK 1355/11, z 30 sierpnia 2011 r. o sygn. akt II GSK 1450/11)</i>
47	Art. 101. 1. Osoba będąca rzecznikiem odpowiedzialności dyscyplinarnej, przewodniczącym lub członkiem sądu dyscyplinarnego lub komisji kwalifikacyjnej nie może jednocześnie być pracownikiem: 1) organów administracji inwestycyjnej; 2) organów nadzoru budowlanego. 2. Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, właściwy wojewoda albo starosta rozwiązuje stosunek pracy bez wypowiedzenia z osobą naruszającą zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1. 3. Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa w przypadku uzyskania informacji o naruszeniu zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może wystąpić do właściwego starosty lub właściwego dyrektora generalnego urzędu wojewódzkiego o rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z osobą naruszającą zakaz. 4. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego albo powiatowy inspektor nadzoru budowlanego rozwiązuje stosunek pracy bez wypowiedzenia z osobą naruszającą zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. 5. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego albo wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego odwołuje wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego albo powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, w przypadku naruszenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. 6. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego w przypadku uzyskania informacji o naruszeniu zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, występuje do wojewódzkiego albo powiatowego inspektora nadzoru budowlanego z wnioskiem o rozwiązanie stosunku pracy lub odwołanie pracownika wojewódzkiego albo powiatowego inspektoratu nadzoru budowlanego	<i>Nowe zapisy dotyczące nie łączenia funkcji w organach samorządu terytorialnego oraz w jednostkach organizacyjnych rządowych z funkcjami w samorządzie zawodowym. Problematicznym jest również łączenie funkcji przewodniczącego okręgowej rady, wiceprzewodniczących oraz Prezesa lub Wice Prezesów w krajowej radzie z pracą w organach samorządu terytorialnego a w szczególności w organach administracji architektoniczno – budowlanej na stanowiskach architekta miasta lub naczelnika wydziału administracji architektoniczno – budowlanej, dla której izba ma wydawać zaświadczenia, wyjaśnienia do zakresu uprawnień, a rada izby reprezentuje samorząd wobec organów władzy publicznej oraz organizacji społecznych, zawodowych, samorządowych i innych. Należy rozważyć potencjalne zagrożenia wystąpienia konfliktu interesów w przypadku świadczenia pracy w organach administracji inwestycyjnej i organach samorządu zawodowego. Analogiczny problem może być np. przy sporządzaniu opinii prawnych w imieniu samorządu, przy równoczesnym składaniu oświadczeń woli w jego imieniu przez osoby pełniące funkcje w samorządzie terytorialnym lub organach inwestycyjnych, gdy taka opinia może być nie w pełni reprezentatywna dla środowiska którą reprezentuje. Sprawa jest trudna, zwłaszcza wobec sytuacji zastanej, gdy w okresie 15 lecia istnienia samorządu wiele osób pełniących funkcje w organach izby architektów jest pracownikami administracji inwestycyjnej lub samorządu terytorialnego np. pełniąc funkcję doradcy prezydenta miasta ds. urbanistyki i architektury, w którego kompetencji jest np. współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami zawodowymi, itp. W takim przypadku możliwy jest zarówno konflikt interesów w przypadku spraw spornych jak rzetelna współpraca z pożytkiem dla obu stron.</i>
48	Art. 102. Osoby, o których mowa w art. 62, podlegają na wiosek wpisowi na listę członków wskazanej przez nich okręgowej izby.	<i>Art. 102 – pozostawienie nieskrępowane wyboru przynależności do izby okręgowej stoi w sprzeczności z ideą samorządności tj. budowania struktur środowiska o wspólnych celach, problemach itp. Analogiczne przypisanie do danej jednostki samorządu zawodowego istnieje w izbach innych zawodów zaufania publicznego, np. radców prawnych, adwokatów, lekarzy itp. Należy przywrócić zapis z ustawy obecnej o brzmieniu: Okręgowe izby tworzą ich członkowie, których przynależność powstaje z datą wpisu na listę członków okręgowej izby właściwej według deklarowanego miejsca zamieszkania.</i>
49	Art. 103. 1. Członek izby ma prawo: 1) korzystać z pomocy w zakresie ustawicznego doskonalenia kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie; 2) korzystać z pomocy prawnej zapewnianej przez izbę; 3) korzystać z działalności samopomocowej. 2. Członek samorządu zawodowego może zaskarżyć uchwałę okręgowej izby do właściwych organów Krajowej Izby, a uchwałę Krajowej Izby do sądu administracyjnego	<i>Jeśli izba ma zapewnić członkowi prawo do pomocy w zakresie ustawicznego doskonalenia kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie musi na szczeblu okręgowym posiadać samodzielność finansową aby dostosować swoje działania do potrzeb i problemów członków wpisanych na jej listę. W przeciwnym przypadku przy centralizacji budżetu będzie to sztucznie zunifikowane działanie, nie rzadko nie adekwatne dla wnoszącego problem. Na poziomie okręgu jest potrzeba zapewnienia prawa do elastyczności podejmowania decyzji, a nie gospodarki i zarządzania centralnego</i>
50	Art. 104. Członek izby jest obowiązany: 1) przestrzegać przy wykonywaniu czynności zawodowych przepisów prawa oraz zasad wiedzy technicznej; 2) przestrzegać Kodeksu etyki zawodowej; 3) stosować się do uchwał organów izby; 4) regularnie opłacać składki członkowskie; 5) doskonalić kwalifikacje zawodowe oraz odbywać wymagane szkolenia uzupełniające.	<i>Uwagi patrz jak dla art.103 w zakresie zapewnienia na poziomie okręgowej izby architektów dostępu do doskonalenia kwalifikacji zawodowych w wymiarze i potrzebach wynikających ze specyfiki okręgu oraz bieżących potrzeb członków, którzy finansują ze swoich składek działanie okręgu, na listę którego zostali wpisani.</i>
51	Art. 105. 1. Skreślenie z listy członków okręgowej izby następuje w przypadku: 1) wniosku członka;	<i>Nieuzasadnione jest automatyczne skreślenie z listy osoby skazanej prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Można sobie wyobrazić rozmaite sytuacje, w których skazanie za przestępstwo (nawet umyślne) nie ma nic wspólnego z wykonywaniem zawodu. Z praktyki</i>

	<ol style="list-style-type: none"> 2) orzeczenia kary, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 5 3) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; 4) braku spełniania któregokolwiek z warunków określonych w art. 62; 5) śmierci członka. <ol style="list-style-type: none"> 1. Skreślenie z listy członków okręgowych izb może nastąpić także w przypadku nieuiszczania składek członkowskich przez okres 1 roku. 2. Członek izby skreślony z listy członków okręgowej izby z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz w ust. 2, podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, jeżeli odbył szkolenie uzupełniające. 3. Członek izby skreślony z listy członków okręgowej izby z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, jeżeli złoży egzamin ze znajomości przepisów prawa dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej. 4. Członek izby skreślony z listy członków z powodu orzeczenia kary, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 5, nie może ubiegać się o ponowny wpis na listę przez okres 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary skreślenia z listy członków izby. 	<p><i>OSD MPOIA – był przypadek, kiedy członek samorządu zawodowego powiadomił rzecznika odpowiedzialności zawodowej o naruszeniu zasad etyki przez innego architekta, który miał przejąć jego klienta. W odpowiedzi drugi architekt złożył do sądu prywatny akt oskarżenia zarzucając architektowi, który powiadomił rzecznika, popełnienie przestępstwa pomówienia, które jest również przestępstwem umyślnym. In casu, doszło do skazania architekta w pierwszej instancji, i tylko dzięki interwencji OSD w tą sprawę, architekt został oczyszczony z zarzutów. Zdaniem sądu I instancji nie było żadnych dowodów na to, że architekt przejął klienta, a sam fakt późniejszej współpracy i opracowania bardzo podobnej koncepcji nie oznacza przejęcia – to wystarczyło.</i></p> <p><i>Brak uzasadnienia dla tak daleko idących konsekwencji skazania za każde przestępstwo umyślne. Przepis wprowadza środek karny zakazu wykonywania zawodu dla wszystkich skazanych za przestępstwa umyślne bez wyroku sądu karnego. Konieczność skreślenia tego zapisu wynika również z faktu, że wina umyślna obejmuje zarówno bezpośredni wymiar sprawcy jak i zamiar ewentualny. A zatem przy tym zapisie przestępstwo popełnione w zamiarze ewentualnym również będzie się wiązać z utratą uprawnień do wykonywania zawodu.</i></p> <p><i>Nadto, utrata prawa do wykonywania zawodu w trybie jw. stanie się podwójną karą za to samo przewinienie lub przestępstwo mimo, że nie miało związku z wykonywaniem tego zawodu.</i></p>
52	<p>Art. 106.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zawieszenie w prawach członka izby następuje w przypadku: <ol style="list-style-type: none"> 1) orzeczenia kary, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 4; 2) nieuiszczania składek członkowskich przez okres dłuższy niż 6 miesięcy; 3) wniosku członka izby, który czasowo zaprzestał wykonywania zawodu. 2. W czasie zawieszenia członek izby jest zwolniony z wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 104 pkt 4-6. Zawieszenie w prawach członka izby skutkuje zakazem wykonywania zawodu oraz zakazem sprawowania funkcji patrona. 3. Ponowne przystąpienie do wykonywania zawodu następuje po: <ol style="list-style-type: none"> 1) upływie terminu zawieszenia i złożeniu egzaminu ze znajomości przepisów prawa dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej - w przypadku zawieszenia o którym mowa w ust. 1 pkt 1; 2) uiszczeniu zaległych składek - w przypadku zawieszenia o którym mowa w ust. 1 pkt 2; 3) odbyciu szkolenia uzupełniającego - w przypadku zawieszenia o którym mowa w ust. 1 pkt 3. 	<p><i>Pozytywnie ocenia się zapisy przywracające prawo do czynnego członkostwa w izbie. W zapisach brak jednoznacznego określenia, iż przywrócenie czynnego członkostwa w izbie powinno odbywać się na wniosek członka, po spełnieniu warunków odpowiednio jak w ust.3 oraz w trybie uchwały okręgowej izby. Zaproponowany zapis może sugerować automatyczne odwieszenie po spełnieniu warunków określonych w ust.3, pomimo wcześniejszej uchwały o zawieszeniu w prawach członka podjętej przez radę.</i></p>
53	<p>Art. 107.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Członek izby podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 1-3 i 5, oraz w przypadku uchylecia się od złożenia nakazanego egzaminu. 2. Członek izby wykonujący samodzielne funkcje techniczne w budownictwie podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej również w przypadku gdy: <ol style="list-style-type: none"> 1) wskutek rażących błędów lub zaniedbań spowodował zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska albo znaczne szkody materialne; 2) nie dokładał należytej staranności w wykonywaniu obowiązków; 3) uchylał się od podjęcia nadzoru projektowego lub przy wykonywaniu obowiązków wynikających z pełnienia tego nadzoru nie dokładał należytej staranności. 3. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny podlegające odpowiedzialności porządkowej zgodnie z przepisami Kodeksu pracy. 	<p><i>Bardzo pozytywna zmiana polegająca na ujednoczeniu reżimu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej, które do tej pory niejednokrotnie były zupełnie sztucznie rozdzielone. Jednolita odpowiedzialność dyscyplinarna jest obecna w innych ustawach samorządowych, w tym adwokackiej i radcowskiej i jest ona wystarczająca. Wszystkie orzeczenia OSD powinny być jednolite formalnie, procedura powinna być jednakowa, co zapewnia przejrzystość i zrozumiałość orzecznictwa.</i></p>
54	<p>Art. 108.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Karami dyscyplinarnymi są: <ol style="list-style-type: none"> 1) upomnienie; 2) nagana; 3) nagana z jednoczesnym nałożeniem obowiązku złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu ze znajomości przepisów prawa dotyczących procesu inwestycyjnobudowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej; 4) zawieszenie w prawach członka izby na okres od 1 miesiąca do 5 lat; 5) skreślenie z listy członków izby. 2. Zawieszenie w prawach członka izby określa się w latach i miesiącach. Kara biegnie od dnia, w którym orzeczenie o ukaraniu stało się prawomocne. 	<p><i>Konieczne jest doprecyzowanie zapisów dot. zasad wydawania orzeczeń łącznych, które przewiduje się w art.127 ust.4.</i></p>
55	<p>Art. 111.</p>	<p><i>Bardzo pożądana zmiana, która zmienia kuriozalną i nie spotykaną w całym systemie prawa</i></p>

	<p>1. Zatarcie wpisu o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej następuje z mocy prawa po upływie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 3 lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary upomnienia lub nagany; 2) 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary nagany z obowiązkiem zdania egzaminu w określonym terminie; 3) 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary zawieszenia w prawach członka izby z zakazem wykonywania zawodu na okres od 1 roku do 5 lat; 3) 15 lat od uprawomocnienia się orzeczenia kary skreślenia z listy członków izby. <p>2. Jeżeli w okresach, o których mowa w ust. 1, członek izby został ukarany inną karą dyscyplinarną, zatarcie wpisu o ukaraniu następuje łącznie z zatarciem późniejszego wpisu.</p> <p>3. Sądu dyscyplinarny, który orzekł karę dyscyplinarną, na wniosek ukaranego, złożony nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, może postanowić o wcześniejszym zatarciu wpisu o ukaraniu.</p>	<p><i>represyjnego instytucję zatarcia skazania na wniosek zainteresowanego, co oznacza, że w braku wniosku nigdy nie dochodzi do zatarcia. Projektowana regulacja zakłada zatarcie z mocy prawa.</i></p>
56	<p>Art. 112. Członkowi izby ukaranemu w trybie odpowiedzialności dyscyplinarnej, do czasu zatarcia wpisu o ukaraniu, nie przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze, nie może on pełnić funkcji w organach izby, a jego mandat w tych organach wygasa.</p>	<p><i>Kontrowersyjna propozycja oznaczająca, że nawet za najłżejsze przewinienie dyscyplinarne traci się czynne i bierne prawo wyborcze, a mandat w organach izbowych wygasa. Takie konsekwencje należałoby wiązać z „recydywą” albo co najmniej naganą, a nie z każdym ukaraniem, w tym upomnieniem. Zapis powyższy, przy jednakowej procedurze prowadzonej zarówno dla zagadnień etycznych jak odpowiedzialności z tytułu wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, może prowadzić do nadużyć w formie celowego działania dla eliminacji z grona osób pełniących funkcje w organach izby.</i></p>
57	<p>Art. 114.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęło 5 lat. 2. W przypadku gdy czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie następuje wraz z przedawnieniem karalności przestępstwa. 3. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność okręgowego rzecznika odpowiedzialności dyscyplinarnej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej. 	<p><i>Obecne brzmienie przepisu wymaga doprecyzowania, o jaką czynność i w jakiej fazie postępowania chodzi. W przeciwnym razie można sobie wyobrazić sytuację, w której inwestor pisze skargę na architekta do rzecznika, rzecznik odpisuje, że skarga jest oczywiście nieuzasadniona, po czym po kilku latach pojawiają się nowe dowody i toczy się postępowanie z powołaniem na to, że czynność rzecznika w postaci pisma do inwestora o oczywistej niezasadności jego skargi przerwała bieg przedawnienia. Absurdalność takiego założenia świadczy o tym, że przepis wymaga doprecyzowania.</i></p>
58	<p>Art. 116. Postępowanie dyscyplinarne jest wszczynane i prowadzone w okręgowej izbie, właściwej ze względu na przynależność do niej osoby, której dotyczy wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, z zastrzeżeniem art. 78 ust. 1 pkt 2.</p>	<p><i>Pozytywna zmiana upraszczająca i jednoznacznie definiująca miejsce i organ prowadzący sprawę. Natomiast konieczne jest doprecyzowanie zasady właściwości, w przypadku, gdy postępowanie dotyczy kilku osób, będących członkami kilku izb okręgowych.</i></p>
59	<p>Art. 123.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Orzeczenia i postanowienia kończące postępowanie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu. 2. Uzasadnienia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono wniosek rzecznika dyscyplinarnego o wydanie orzeczenia i wymierzenie uzgodnionej z obwinionym kary dyscyplinarnej bez przeprowadzenia rozprawy oraz wniosek obwinionego o wydanie orzeczenia i wymierzenie mu określonej kary dyscyplinarnej, ani w sprawach, w których wymierzono karę upomnienia. 3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, uzasadnienie sporządza i doręcza się na wniosek strony, złożony w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. 	<p><i>Bardzo dobra propozycja możliwości prowadzenia negocjacji z rzecznikiem co do wymiaru kary, zwłaszcza gdy sprawa jest oczywista, i nie wymaga zaangażowania OSD w pełnym zakresie</i></p>
60	<p>Art. 127.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koszty postępowania pobiera się w formie zryczałtowanej opłaty odpowiednio na rzecz izby architektów lub okręgowej izby inżynierów budownictwa, której obwiniony jest członkiem. O kosztach orzeka sąd dyscyplinarny. 2. W razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach: <ol style="list-style-type: none"> 1) koszty postępowania wyjaśniającego i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym ponosi izba architektów lub właściwa okręgowa izba inżynierów budownictwa, 2) koszty postępowania przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym ponosi izba architektów lub Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa. 2. Zryczałtowana opłata wynosi w razie ukarania: <ol style="list-style-type: none"> 1) karą upomnienia – od 500 do 800 zł, 2) karą nagany – od 800 do 1500 zł, 3) innymi karami – od 1500 do 5000 zł – w zależności od długości trwania postępowania oraz liczby i złożoności czynności w nim dokonywanych. 	<p><i>Koszty zryczałtowane znacząco zaniżone i nie adekwatne dla zakresu obowiązków leżących po stronie organów izby w ramach prowadzonego postępowania. Należy je zwiększyć co najmniej dwukrotnie. Należy również określić zasady egzekucji tych kosztów, lub wskazać odwołanie do odpowiedniego regulaminu, który upoważni organ do dokonywania tych czynności np. właściwą radę.</i></p>

	<ol style="list-style-type: none">3. Przy wydawaniu orzeczenia łącznego wymierzone opłaty sumuje się.4. Jeżeli jednym orzeczeniem ukarano dwóch albo więcej obwinionych, zryczałtowane koszty postępowania dotyczą każdego z nich z osobna.5. Egzekucja zryczałtowanych kosztów postępowania należy do właściwej okręgowej rady izby samorządu zawodowego.	
--	--	--